

2

„Lassan három évtizede lankadatlan lelkesedéssel tartják mókuserőszerű mozgásban közoktatásunkat az egymást váltó miniszterek. Külső megfigyelő számára úgy tűnhet, olyannyira nagy erőfeszítést igénylő munkáról van szó, hogy – a lendületvesztést megelőzendő – évi átlagban frissítésre van szükség, újabb minisztert kell kinevezni.”

magyar **mk** közoktatás

ROMÁNIAI MAGYAR
OKTATÁSI FIGYELŐ
PEDAGÓGUSOK
HAVILAPJA

01 **2019**
JANUÁR

TARTALOM

- 1. vezércikk**
Megújulásaink – Kiss Judit írása
- 4. láthatár**
Módosításokat kezdeményez az oktatásban a miniszter – Pap Melinda írása
- 6. tanterem**
Feloldani a gátlásokat, avagy hogyan tanítsunk romant? – Antal Erika írása
- 11. láthatár**
Lehetőséget igen, pénzt nem kapnak a magyar tanítók – Pap Melinda írása
- 16. térkép**
Megkeresik minden diáknak a legjobb szakmát Nagyenyeden – Kerekes Edit írása
- 18. láthatár**
Erasmus+ projekt középiskolásoknak – Antal Erika írása
- 23. hivatalos**

2. tanárszemmel

Közoktatásunk mókuskereke – Lakatos András írása

12. fotóriport

A legyek ura – túlélőjáték a vásárhelyi színpadon – Bereczky Sándor képriportja

14. láthatár

Magyar kultúra napja – többletfeladatok a szórványban

15. magánterület

Interjú egy jövőbeli dinológussal – Bogdán Emese írása

20. láthatár

Farsangolás, a diákság körében máig élő hagyomány – Szatmári Bence írása

22. magánterület

Körmös lesz osztva az egész osztálynak – Varga László Edgár írása

8.

Erdély-szerte lelkes diákok őrzik idén is a műemlék épületeket

FOTÓ: KISS GERGŐ

mk

- tanárszemmel
- diákszemmel
- szülői szemmel
- lélekjelenlét
- tanterem
- láthatár
- óvoda
- fotóriport
- hivatalos
- vakáció
- iskola és kultúra
- pályáz(z)atok
- magánterület
- térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
2019-es évre!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2018–2019-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni.

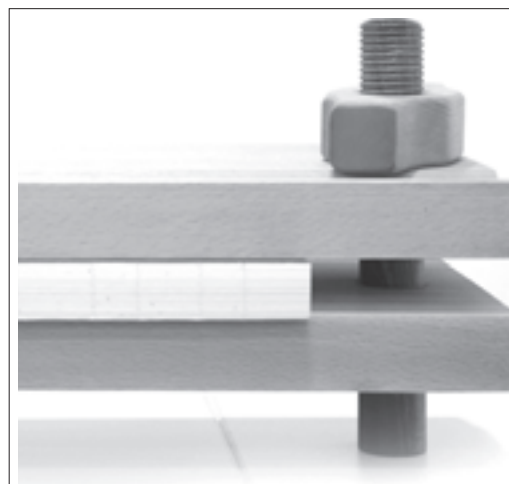
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár kilenc éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- A katedra két oldala – avagy milyen volt diákként és milyen tanárként nap mint nap iskolába járni
- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro emailcímrre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatasi> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatasi

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0264-44-14-01-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

megújulásaink

HA OLYKOR FÁRADTABBNAK, megviseltebbnek, idősebbnek is érzi magát az ember, azért jó szem előtt tartani, hogy ugyanakkor időről időre megújul benne valami. Valamiképpen megújulunk a naptári év kezdetén, úgy érezzük, hogy újjászületünk tavasszal, olyankor is, amikor új dolgok következnek az életünkben, és a változásoknak sokszor pozitívak a hozadékai – még ha azt első pillantásra nem is vesszük mindig észre. Újításokról szólva azonban sajnos nem hagyhatjuk figyelmen kívül: az, hogy a tanügyben mi minden változik évtizedek óta, vagy hogy hányféle módosítást tervez a régi-új, ismét a miniszteri bársonyszékben trónoló tárcavezető asszony, nem ad túl sok okot a bizakodásra. Hiszen számos, a varázskalapból hirtelenjében előhúzott javaslatának létjogosultsága megkérdőjelezendő. Vegyük csak az egyik legfrissebbet, amely épp lapzártánkkor látott napvilágot: Ecaterina Andronescutan az a briliáns ötlete támadt, hogy – mivel szerinte hiba, hogy a jelenlegi szabályok nem teszik lehetővé az évisméltást a nulladik és az első osztályban – bukjanak csak meg a hat-hét évesek. Aztán másnap visszakozott, de rögtön újabb ötlete támadt, át akarja alakítani, szabni a tanév szerkezetét. Csak kapkodjuk a fejünket, milyen új ötletekkel áll elő a tárcavezető, és vajon mi lesz az eredménye annak, hogyha újra fenekestül felfordítja oktatási rendszerünk korántsem biztos lábakon álló, ingatag építményét.

De térjünk vissza a megújulás pozitív fényű hozadékainak gondolatához.

Íme, megújult az idén immár tízéves Magyar Köznevelés, a Communitas Alapítvány által kiadott havilap, amely indulásakor azt a célt tűzte ki maga elé, hogy segítséget nyújt, ötleteket ad mindazoknak, akik a romániai oktatási rendszer útvesztőiben evickélnek. Bár a „köntösünk” megújult, és cikkeink is folyamatosan igyekeznek lépést tartani az oktatásügyi berkekben zajló események aktualitásával, célkitűzésünk nem változott, hiszen nem is változhat. Lapunk hasábjain továbbra is ötleteket adunk a világ egyik legnehezebb hivatását választó és végző pedagógusoknak arra vonatkozóan, miként támogassák szeretettel, odafigyeléssel, elfogadással, hozzáértéssel a rájuk bízott gyerekeket, miként találják meg a diák szelleméhez és lelkéhez vezető lehető legsimább utat. Az oktatási-nevelési tartomány másik szereplője, a szülő is megszólal továbbra is a Magyar Köznevelés hasábjain, hiszen az ő meglátásai, véleménye, aggályai és építő jellegű javaslatai nélkül nem lehet teljes értékűen, körültekintően beszélni mindarról, ami a gyerek és iskola kapcsolatára vonatkozik. És természetesen végül, de nem utolsósorban arra szeretnénk felhívni a figyelmet a lapban megjelenő írásokkal, hogy mi, felnőttek mindannyian, akik a nagybetűs Gyermekek oktatásáért, neveléséért, boldogulásáért, lelki-szellemi-fizikai jólétéért felelősek vagyunk, ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy az oktatás alanya, tárgya, középpontja a diák. Még akkor se, ha olykor fáradtabbnak, megviseltebbnek, idősebbnek érzi magát a felnőtt. Hiszen ugyanakkor időről időre megújul benne valami.

Kimpu

Közoktatásunk mókuskereke

Errare humanum est, sed perseverare diabolicum.
Tévedni emberi (dolog,) de megmaradni benne ördögi.

Lassan három évtizede lankadatlan lelkesedéssel tartják mókuskerekész-rű mozgásban közoktatásunkat az egymást váltó miniszterek. Külső megfi-gyelő számára úgy tűnhet, olyannyira

kerékpár áramfejlesztő dinamóját for-gatják, kitermelve bár a viasz árát.

A többszörös visszatérő Ecaterina Andronescu újabb „korszakalkotó” ötle-teit mérlegelve, még esély sem mutatkozik

Felmerülő kérdések

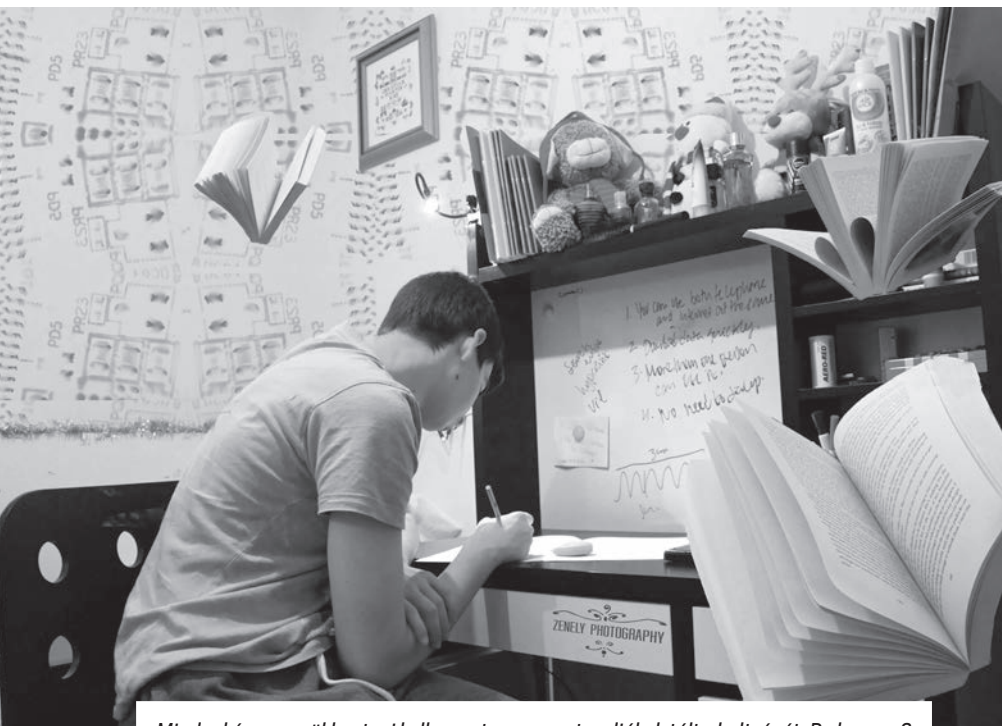
Vegyük például az osztályonkénti kö-telező óraszámcsökkentésre vonatkozó javaslatot, ami a tanulók túlterheltségét lenne hivatott megoldani.

Kérdések:

1. Ez az egyetlen és legjobb lehető-ség a túlterheltség megoldására? Nem-e kellene a tantárgyankénti kötelező tan-anyagokat csökkenteni, az átfedések, a jobb megérthetőség és alkalmazhatóság céljából összehangolni a tanterveket, ne adj isten jól képzett, elhivatott pedagó-gusokat alkalmazni az oktatásban EU-s szintű bérezéssel?

2. Mely tantárgyak óraszámát csök-kentjük, mennyivel és hogyan? Egy-szerűen kihagyunk fejezeteket vagy leckéket, avagy új tantárgyi programot

**Porhintés, demagógia,
nacionalizmussal fűsze-
rezett populizmus, agyon-
mediatizált ingyencirkusz,
minden bevethető! A cél
szentesíti az eszközt!**

Mindenképpen csökkenteni kellene a tananyagot, a diákok túlterheltségét. De hogyan?

nagy erőfeszítést igénylő munkáról van szó, hogy – a lendületvesztést megelőzendő – évi átlagban frissítés-re van szükség, újabb minisztert kell kinevezni. Mára a leköszönő és újrázó minisztereinkből egész panoptikumot lehetne létrehozni, ahol a viaszfigurák mellett – stílszerűen viasz táblára vés-ve – örökíthetnének meg zseniálisnál zseniálisabb újító ötleteiket. A gond csak az, hogy ha az elért eredmények tükrében alaposan megvizsgáljuk mi is az egymást követő reformok hozadéka, szomorúan konstatálhatjuk, hogy több hasznot hozott volna, ha minisztereink a képzeletbeli mókuskerek helyett egy

a mókuskerekéből való kiszállásra. (Ne feledjük, arról az Ecaterina Andronescuról beszélünk, aki sebészt megszegyenítő érvágásokkal, plasztikázással, átültetésekkel hozta kómás állapotba a 2011/1-es számú tanügyi törvényt, a rendszervál-tást követő egyetlen olyan oktatási jogsza-bályt, melyet még a nyugati szakemberek is korszerűnek ítélték meg.)

Bár első ránézésre a felületes szem-lélőnek tetszetősnek tűnhető kezdemé-nyezésekről van szó, mindegyik számos olyan kérdést vet fel, melyek alapján egyértelművé válik, hogy ismételten illúziókeltésről, magyarul jól kitervelt átverésről, porhintésről van szó.

írunk, és természetesen új tankönyveket hozzá? De hogyan tudom adott esetben például az új kémia programot összehan-golni a változatlanul hagyott fizika-, bi-ológia- vagy matek programmal?

3. Mit kezdünk a katedra nélkül ma-radt pedagógusokkal? Szinte hallom miniszter asszonyunk választát: meg-szabadulunk a képesítés nélküli, a ver-senyvizsgákon gyenge eredményt elért tanároktól! Szívesen megkérdezném tőle, mondja már meg nekem, miért és hogyan kerülhettek és maradhattak máig ilyen egyének oktatási rendsze-rünkben?

Arra is nagyon kíváncsi lennék, hogy előzetes számításaik szerint mennyi

pénz marad az államkasszában az elbocsátásokat követően, és mire fogják fordítani? Netán komolyan foglalkoztatja a minisztériumot a jobb sorsra ér-

Mit kezdünk a katedra nélkül maradt pedagógusokkal? Szinte hallom miniszter asszonyunk választát: megszabadulunk a képzés nélküli, a versenyvizsgákon gyenge eredményt elért tanároktól!

demes országokban már meghonosított egész napos oktatás gondolata, ami mindenekelőtt a hátrányos helyzetű vidéki (kisvárosi, falusi) iskolák számára jelentene nagy segítséget? Tény, hogy az egész napos foglalkoztatásra vonatkozó projekt kidolgozása és kivitelezése pénzbe kerül, de a felzárkózáshoz elkerülhetetlen. Szakemberekkel kellene kidolgoztatni az egész napos iskola céljait (szabadidős tevékenységek, tehetségfejlesztés, hátránykompenzáció, stb.). Megoldani a sajátos feladatkörrel alkalmazott pedagógusok képzését (új szakok beindítása, átképzések), megfelelő infrastruktúra (sportpálya, konditerem, uszoda, tágas gyakorlótermek, alkotóházak stb.) kiépítését, a működtetéshez szükséges humán- és anyagi erőforrások biztosítását. Tudom, felvetésem tisztán utópia, az oktatástól elvont összegeket továbbra is az államkassza „fekete lyuka” nyeli el.

A változtatás igazi oka

A miniszter asszony ötlettárának másik gyöngyszeme közoktatásunk örökzöld témája: a tankönyvellátás problémájának megoldása. Jelszó: „vissza az alternatív tankönyvekhez”, mivel az egy tantárgy – egy tankönyv és a monopolhelyzetbe hozott állami tankönyvkiadóra vonatkozó kezdeményezés buktának bizonyult. Teszi ezt oly szűzies ártatlansággal, mint aki semmiről nem tudott, mintha az ötlet kiagyalói nem elvtársai lettek volna, mintha ő maga szenátori minőségében nem járult volna hozzá a jogszabály

Folytatódó bizonytalanság. Bevezetnék a tizedik osztályt követő záróvizsgát

megszületéséhez. A baj nem is annyira a képmutatással van – ezt már megszoktuk –, hanem a változtatás igazi okával. Itt ismételtelen nem az oktatás valódi alanyainak – diákok, tanárok – érdekeiről van szó, hanem döntő mértékben a pénzről, nagyon sok pénzről, hiszen köztudottan a tankönyvkiadás az egyik legprofitálóbbsz biznisz.

Miniszter asszonyunk legutóbbi intellektuális emanációja a 10. osztályt követő záróvizsgára vonatkozott. Nos ez javaslatának non plus ultrája, hiszen olyan inkohereus jogszabályi környezetben teszi, aminek egyik fő letéteményese volt. Minek utána a javaslat ellentmond a szétcincált, százvalahányszor módosított 2011/1-es számú oktatási törvénynek is, valamint szöges ellentétben van a didaktikának az előtervezhetőségre, folytonosságra, stabilitásra vonatkozó elveivel, megtételére vonatkozóan két hipotézis lehetséges.

Az egyik szerint az oktatási tárca vezetője nincsen tisztában a fent említettekkel, ami szerintem nehezen elképzelhető, tekintettel a javaslattevő szakmai tapasztalatára. A másik lehetséges feltevés sokkal kézenfekvőbb: minekutána az elkövetkező cirka másfél évben három „vére menő” választás következik a cél elérése – pozíció és hatalomszerzés/megőrzés

– érdekében semmi sem drága. Porhintés, demagógia, nacionalizmussal fűszerezett populizmus, agyonmediatizált ingyencirkusz, minden bevethető! A cél szentesíti az eszközt! Hogy avított oktatási rendszerünk recseg-ropog, hogy legtehetségesebb fiataljaink (és nemcsak) tömegesen hagyják el az országot – ők a szalonképes migránsok – a regnáló hatalmat nem érdekli, elkönyvelik mint a hatalmi harc járulékos veszteségei. Vagy ami még rosszabb, nem is tekintik veszteségnek, mi több, nagyon is rendben van, hiszen marad a könnyen, olcsó propaganda-fogásokkal manipulálható tömeg!

Azon, hogy a decentralizációra, a szubszidiaritás érvényesítésére, az oktatási intézmények autonómiájára, az oktatás törvény által előírt finanszírozására (a GDP 6%-a) vonatkozó kérdések továbbra is költőiek maradnak, lassan már nem csodálkozom. Ha mindez egy-két éve tartana, még elfogadható lenne, akár tévedésnek is tekinthetnénk, de hogy ez idestova három évtizede tart, elfogadhatatlan, mert ez már ördögi.

LAKATOS ANDRÁS

lakatos_andras2002@yahoo.com

Új tanügyi törvényt akar Ecaterina Andronescu, az RMDSZ saját javaslatcsomaggal állt elő

Módosításokat kezdeményez az oktatásban a miniszter

Számos módosítást kezdeményez az oktatásban, és új tanügyi törvényt fogadtatna el Ecaterina Andronescu oktatási miniszter. Az RMDSZ saját javaslatcsomagja a tananyagcsökkentésre és az anyanyelvi oktatásra koncentrál.

Ahogy az a romániai oktatási rendszerben lenni szokott, számos újítással, változtatással jár az a tény, hogy Ecaterina Andronescu személyében új vezető került az oktatási minisztérium élére. A régi-új tárcavezető legfőbb cél-

– tananyagából kellene készülni az érettségire. Az újabb országos szintű felmérés esetleges bevezetéséről közvitát szerveznek.

Nemcsak a diákok vizsgarendszerét írná át a tárcavezető, a pedagógusoknak nem kegyelmezne. Esetükben azokat érné el szigor, akiknek nem sikerül átmenő jegyet szerezni a végleges állásokért zajló versenyvizsgán. Még helyettesítőkként sincs helyük a tanügyben azoknak, akik elbuknak, jelentette ki Andronescu. „Nehéz a gyermekek elé kiállni, ha te egy ötös tanár vagy, ezért valószínű, hogy találni fogunk egy módszert arra, hogy azok, akik elbuknak a végleges tanári állásokra kiírt vizsgán, helyettesítőkként se taníthassanak” – mondta.

Lesznek pótórák, nem lesz osztálypénz

Kisebb mértékű változtatások is várhatók, a tárcavezetőnek eltökélt szándéka, hogy hadat üzen az osztálypénzt gyűjtőknek. Hangsúlyozta, a gyakorlat nem legális, és „azzal, hogy pénzt gyűjtenek, a szülők csak rontják az iskola megítélését”. „Inkább tanuljunk meg projekteket írni, találjunk más, esetleg európai forrásokat” – javasolta alternatív megoldásként a tárcavezető. Emlékeztetett, évek óta miniszteri rendelet tiltja az osztálypénz gyűjtését, de szerezte ezt „törvénnyel kellene megerősíteni”. A pedagógusoknak ebbe az akcióba mindenképpen tilos beavatkozni, tette hozzá.

Újabb változtatásként Ecaterina Andronescu második félévtől pluszórák bevezetését javasolja azoknak az iskolásoknak, akik nem tudják tartani a tanulási ritmust társaikkal. A gyakorlatot harmadik osztálytól tervezik bevezetni, mivel harmadiktól nyolcadik osztályig igen megnő a különbség a diákok tudásszintje között. „Meg kell találnunk a szükséges erőforrásokat” – mondta.

Kifejtette, „véltetően napi két-három óráról” lenne szó, amelyeket elemi osztályokban a tanítók, ötödiktől a tanárok tartanának „már a második félévtől, januártól vagy februártól”.

Az új metodológia szerint előbb ellenőrzik a tankönyvek tartalmát, és csak ezt követően rendelik meg ezeket. A tartalmi ellenőrzés során megvizsgálják, hogy a tankönyv követi-e a tantervet, hogy megfelel-e a tanulók életkorának.

Andronescu második félévtől pluszórák bevezetését javasolja azoknak az iskolásoknak, akik nem tudják tartani a tanulási ritmust társaikkal. A gyakorlatot harmadik osztálytól tervezik bevezetni, mivel harmadiktól nyolcadik osztályig igen megnő a különbség a diákok tudásszintje között.

ja, hogy új tanügyi törvényt fogadtasson el, melynek tervezete számításai szerint már március 30-áig a parlament elé kerülne. A Digi24 televízióban év elején úgy nyilatkozott, hogy a jelenleginél kevésbé bonyolult, sokkal világosabb jogszabályt szeretne. Amely, mint kiderült, számos újítást is hozna, hiszen a miniszter jónak látná egy országos szintű felmérés bevezetését a tizedik osztály végére. Szerinte ezt egyrészt az indokolná, hogy a kötelező iskolai oktatás a tizedik osztállyal zárul, másrészt a tanulók javát szolgálná, akiknek így már csak két év – a tizenegyedik és a tizenkettedik osztály

Nemcsak a diákok tudásszintjével, az oly sokat kritizált tankönyvek színvonalával is elégedetlen az oktatási miniszter, aki egy újabb szűrőt is beiktatna ezek előállítási folyamatába. Kifejtette: változtat a tavaly bevezetett, központosított új tankönyvbeszerzési eljárás. Az új metodológia szerint előbb ellenőrzik a tankönyvek tartalmát, és csak ezt követően rendelik meg ezeket. A tartalmi ellenőrzés során megvizsgálják, hogy a tankönyv „követi-e a tantervet, hogy megfelel-e a tanulók életkorának, hogy a tudományos tartalom helyes-e, hogy ne kerüljön Turnu Măgurele Turnu Severin helyére, és így tovább” – utalt a korábbi bakikra a miniszter. Hozzátette, e kiértékelés alapján a legnagyobb pontszámot elért három tankönyvet hirdetik ki győztesnek, és csak ezután következik a beszerzési ár megszabása. A rendelés leadásakor a szaktárca határidőket is kitűz majd, és ha a kiadók nem tartják be ezeket, az állami tankönyvkiadó fogja átvenni a rendelést.

Új tanügyi törvény, differenciált érettségi

Ecaterina Andronescu legnagyobb dobásának kétségtelenül az új tanügyi törvény ígérkezik, melynek tervezetét már január végén közvitára bocsátáná. A szülői szövetségekkel már egyeztetett, és a szakszervezetekkel, civil szervezetekkel is tárgyal erről.

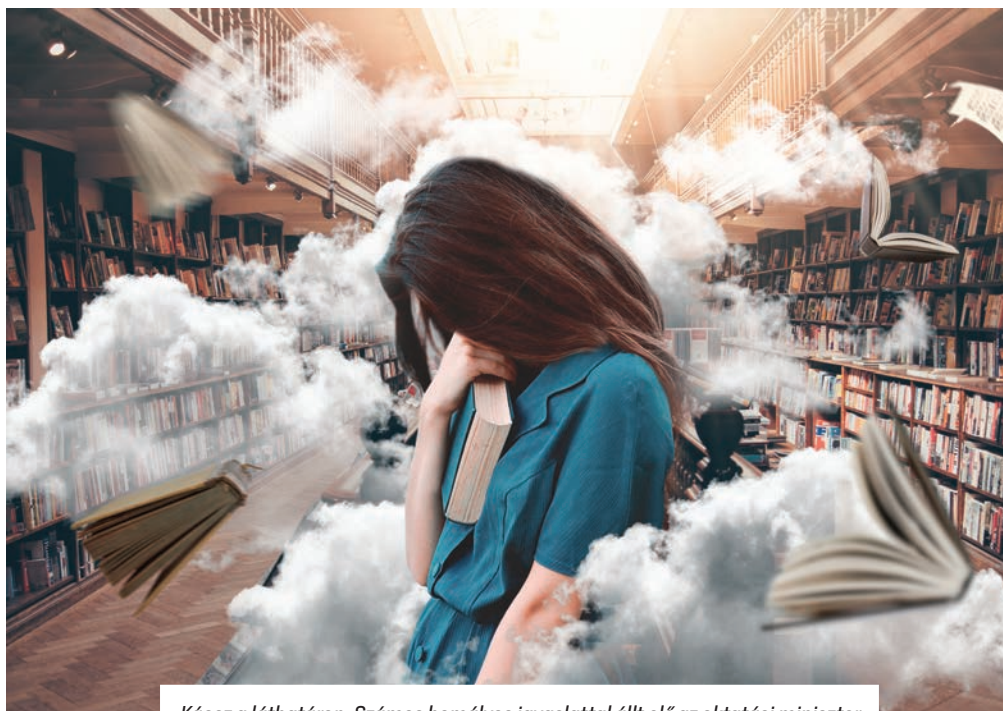
Ez az érettségi módosítására is kitérhet, de idén még nem kell változtatástól tartani. A Valentin Popa volt oktatási miniszter által kilátásba helyezett rács-tesztes vizsgák bevezetéséről elutasítóan nyilatkozott. Kijelentette: „tanév közben nem lesz semmiféle változtatás”. A rácsesztes helyett szerinte a differenciált érettségi bevezetésének lehetőségét kellene fontolóra venni, hogy a műszaki szakközépiskolák végzettjei is nagyobb arányban jussanak érettségi oklevélhez. Az adatok szerint ugyanis a technológiai líceumokba járóknak csupán 0-20 százaléka teszi le sikeresen az érettségit.

Az RMDSZ saját javaslatcsomagot dolgozott ki

Az új tanügyi törvényre vonatkozóan az RMDSZ-nek is megvan az elképzelése, a javaslatcsomagját már december elején iktatta. Ez a gyermekközpontú oktatásra fekteti a hangsúlyt, és az oktatási rendszer alulfinanszírozására nyújt megoldást, hangsúlyozta Szabó Ödön képviselőházi frakcióvezető-helyettes. Elmondta: az átfogó javaslatcsomag nemcsak a kisebbségek nyelvén zajló oktatást szabályzó előírásokra koncentrál, a teljes oktatási rendszert tenné gyermekközpontúbbá.

Ebben az RMDSZ is a differenciált érettségi mellett teszi le a voksát, két-szintű érettségit vezetne be: lenne egy standard elvárásokra épülő, illetve egy emelt szintű érettségi. Erről a szaktárcával is tárgyaltak, és az új miniszter is elismerte a szükségességét, mondta Szabó.

A szövetség másik újítása a délutáni oktatás és a meleg ebéd biztosítása lenne. Az RMDSZ által kidolgozott módosító javaslatok egy új, közös keretbe helyezik a közétkeztetést és a délutáni oktatást, melyet 2030-ig minden tanintézetnek, önkormányzatnak kötelező lesz gyakorlatba ültetnie. Az eddigi tapasztalatok szerint ugyanis azon

Káosz a láthatáron. Számos homályos javaslattal állt elő az oktatási miniszter

településeken, ahol működik a délutáni oktatás, és van közétkeztetés, csökkent az iskolaelhagyás és nőtt a diákok tanulmányi teljesítménye.

Kisebbségi osztályok, garantált anyanyelvhasználat

A módosítások között szerepel a létszám alatti osztályok működtetésének biztosítása is. A normatív finanszírozáson is változtatnának: ott, ahol összevont osztályok működnek, kötelezővé tennék, hogy a fejkvóta dupláját kapják a tanintézmények. „A szórványban működő anyanyelvű oktatásban részesülő összevont osztályok, ha a módosításokat elfogadják, a pedagógusok fizetését is rendezni tudják a normatívából. Az RMDSZ javaslatában pontosít tovább a finanszírozás rendszerén úgy, hogy azáltal a kisebbségi oktatás pénzügyi kerete stabilabbá és kiszámíthatóbbá válik” – hangsúlyozta a képviselő. Aki szerint azt is lehetővé tennék, hogy művészi osztályban kisebb számú csoportbontás történhessen, és bevezetnék az alternatív oktatás felső tagozatú pluszfinanszírozását, és ezáltal a step by step, Waldorf-módszerek problémái is megoldódhatnak.

Törvényi előírásba foglalnák azt is, hogy az egyetemi felvételiket

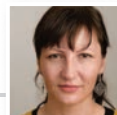
anyanyelven ejthessék meg a jelentkezők. Ezáltal mindenki azon a nyelven felvételizhetne felsőoktatási intézménybe, amelyen tanult, ez megoldaná a negatív diszkriminációt. Kötelezővé tennék azt is, hogy a vegyes tannyelvű tanintézetekben a román mellett az adott iskolában zajló oktatási nyelvek mindegyikét használják, így kötelező lenne a pannókat, hirdetéseket a kisebbségi nyelveken is kifüggeszteni.

Újabb cél a tananyag és a házi feladat mennyiségének a csökkentése, módosító javaslatban szögezik le ugyanis azt is, hogy a tananyagot az iskolában kell elsajátítani. További módosításként az egyetemi oktatásban is bevezetnék a duális képzést, míg a 2-3 éves gyerekek helyzetét óvodai előkészítő csoportok létrehozásával rendeznék és a dadák munkakörét is szabályoznák.

Az RMDSZ-es javaslatcsomagot a szakmával folytatott egyeztetéseket követően Kelemen Hunor szövetségi elnök, Szabó Ödön képviselő és Novák Csaba Zoltán szenátor dolgozta ki. Első körben a parlament alsóháza vitatja meg, majd a szenátus plénuma hoz róla végső döntést.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com

Feloldani a gátlásokat, avagy hogyan tanítsunk román?

Mit láthatunk egy virágos kertben? Milyen festményt láttunk, amely tetszett? Mi volt ezen a festményen? Milyen rajzfilmet vagy filmet néztünk a tegnap? Mi tetszett a legjobban? Hogy telt a hétvégén? Hol jártunk a vakációban, mivel töltöttük a szabadidőnket, hogyan indult reggel a napunk, mit fogunk csinálni, ha hazamegyünk az

és irodalom szakos tanárnő, aki Marosvásárhelyen a Romulus Guga, volt 18-as számú általános iskolában öt-nyolcadikos magyar gyerekeket is tanít.

A tanárnő érdeklődésünkre elmondta, azok számára, akiknek nem anyanyelvük a román, teljesen más módszert dolgozott ki, hogy megkönnyítse, illetve hatékonyabbá tegye a tanulást. Ugyanakkor azt is szeretné elérni, tanítványai használják a román nyelvet hiányos nyelvtudásuk ellenére is, ne féljenek megszólalni, ezért igyekszik feloldani a gátlásaikat. Vannak ugyanis, akik azért nem szólalnak meg románul, mert úgy érzik, nem tökéletes a kiejtésük, nem ismerik eléggé a nyelvtani szabályokat, attól tartanak, hogy helytelenül ejtik ki a kifejezéseket, esetleg nem jut eszükbe a megfelelő szó. Pedig – hívja fel a figyelmet a szakember – ahhoz, hogy jól tudjunk beszélni, le kell vetkőzni a féltelmeket, és meg kell szólalni, gyakorolni kell a nyelvet. A tanárnő kifejtette, nem baj az sem, ha az elején nehezen megy, ha nem találjuk a szavakat, ha a hangsúlyt nem oda tesszük, ahova kellene, hiszen idővel jobban és jobban fogunk beszélni, a saját tévedéseinkből is tanulunk, legközelebb már odafigyelünk, hogy az egyszer-kétszer elkövetett hibát ne ismételjük meg.

a pedagógusok, a tanárok, tanítók azok, akik úgy nevelik a fiatal generációkat, a kis- és nagyobb gyerekeket, hogy kultúrafogyasztókká váljanak. Akár azáltal, hogy irodalmat tanulnak, akár úgy, hogy egy idegen nyelvet sajátítanak el,

Ahhoz, hogy jól tudjunk beszélni, le kell vetkőzni a féltelmeket, és meg kell szólalni, gyakorolni kell a nyelvet. A tanárnő kifejtette, nem baj az sem, ha az elején nehezen megy, ha nem találjuk a szavakat, ha a hangsúlyt nem oda tesszük, ahova kellene.

Claudia Văidean román tanárnő

iskolából? – ilyen és ezekhez hasonló kérdésekre adnak választ azok a diákok, akiknek nem anyanyelve a román, de szeretnék megtanulni, hogy néhány év múlva magabiztosan szólalhassanak meg az állam nyelvén, felnőttként pedig jól beszéljék azt. Ha jól megtanulnak a gyerekek románul, az többlettudást jelent majd számukra, hatékonyan használhatják a nyelvet akár a munkahelyen, akár a továbbtanulásban, illetve nyelvismeretük segít más idegen nyelvek elsajátításában is. Erről beszélt Claudia Văidean román nyelv

A szülők elégedettségét is figyelembe vették

A marosvásárhelyi Studium – Prospe-ro Alapítvány évek óta rendszeresen megemlékezik a január 22-ei magyar kultúra napja mellett a román kultúra napjáról is január 15-én. Az alapítvány, amely ilyenkor felolvasómaratont, kerekasztal-beszélgetéseket és rendezvényeket szervez, az idén azokra is felfigyelt, akik oktatási tevékenységükkel, hivatásukkal támogatói a kultúrának. Vass Levente, az alapítvány ügyvezető igazgatója úgy fogalmazott,

ami által betekintést nyerhetnek egy másik kultúrába, olvashatnak, beszélgethetnek azon a nyelven, előadásokat nézhetnek, rendezvényeken vehetnek részt. Ezért az idén az alapítvány a Bethlen Gábor Alap és marosvásárhelyi vállalkozók támogatásával négy videóprojektort adományozott három román nyelv szakos tanárnak és egy magyar tanítónőnek munkájuk elismeréseként, a pedagógusok többedmagukkal veszik majd hasznát a készüléknek. Érdeklődésünkre, hogy hogyan választották ki a tanárokat és tanítókat, Vass Levente elmondta, elsősorban olyan iskolákat kerestek, ahol még nem rendelkeztek videóprojektorral, vagy ha mégis, akkor is kevésbé. Az iskolaigazgatók véleményét is kikérték, akárcsak a szülőkét. „Érdekelt a szülők véleménye, az, hogy mennyire elégedettek egy-egy tanár munkájával, mennyire tartják hatékonynak azt, ahogy a diákokat oktatja” – fogalmazott az ügyvezető igazgató.

Így esett a döntés a Romulus Guga Általános Iskolában oktató Claudia Văidean tanárnőre, a Bernády György Általános Iskolából Liliana Sabăura, a Nicolae Bălcescu Általános Iskolából pedig Adela Maria Belean román nyelv és irodalom szakos tanárnőre. A város periferiáján, a Meggyesfalvi negyedben működő Serafim Duicu Általános Iskolában öt magyar tannyelvű alsó tagozatos osztály működik. Ezeknek az osztályoknak a nevében Szövérfi Emese tanítónő vette át az ajándékot. Ők majd rendszeres órarend szerint használják a projektort annak függvényében, hogy melyik osztályban mit tanulnak, és mikor van szükségük a segédeszközre. „Ezek a pedagógusok hivatásuknak tartják az oktatást, szívvel-lélekkel nevelnek, végzik azt a feladatot, amit vállaltak, tehát fontos, hogy figyeljünk a munkájukra, és valamilyen formában jutalmazzuk is azt” – mondta Vass Levente.

Az alapítvány székhelyén, a Studium szakkönyvtárban vették át a pedagógusok az adományokat, a darabonként 1500 lejt érő műszaki eszközöket. Elmondták, igazi meglepetésben volt részük, és úgy érzik, elismerést kapott a munkájuk, amit jól végeztek eddig is, és ezt követően is az a céljuk, hogy minél eredményesebben dolgozzanak. „Ahány gyerek, annyi tudás létezik, van, aki úgy lép az ötödik osztályba, hogy már jól beszél románul, mások kevésbé. Ennek sokféle magyarázata van, a gyerekeknek a habitusától is függ, hogy mennyire érzi motiválva magát, hogy tanuljon, fejlessze magát. De a környezetétől is függ, attól, hogy van-e lehetősége kisgyerekként hallani élő román beszédet, esetleg elsajátítani azt” – mondta az egyik tanárnő, aki nem azonos módszerekkel tanítja a román, illetve a magyar anyanyelvű gyerekeknek a román nyelvet, de azt szeretné, ha az eredmény majd ugyanaz lenne, ugyanolyan jól és szépen tudnának beszélni románul valamennyien.

Nem mindennapi módszer a nyelvtanításban a filmnézés, a kirándulás, séta a városban, majd a látottaknak a megbeszélése. Akárcsak a képzőművészeti kiállítások megtekintése, állatkert-látogatás vagy beszélgetés olyan élményekről, mint a nyári strandolás, tengerparti nyaralás vagy túrázás a

hegyekben, piknikezés a folyó- vagy a tóparton. Ahogy a köszönés, az egymás köszöntése, a közös játék is a nyelv megszerettetését és elsajátítását szolgálja.

A marosvásárhelyi alapítvány idén megajándékozta a sokat fáradozó, magyar gyerekeket románra oktató pedagógusokat

A felzárkóztatás a cél

A Serafim Duicu Általános Iskolában öt magyar osztály működik az előkészítőtől a negyedikig. Városszéli, vegyes közösséget szolgál ki, sok hátrányos helyzetű család gyerekével találkozhatunk itt, vagy olyanokkal, akiknek a szüleik külföldön dolgoznak, vagy nem tanultak meg írni-olvasni. Ahhoz, hogy románul megtanuljanak, változatos eszközökre, tanítási módszerekre van szüksége a pedagógusnak, hiszen nemcsak a figyelmüket kell folyamatosan éberben tartani, de pótolni is kell mindazt, amely más esetekben a család feladat lenne. Tanulni, feladatokat megoldani, gyakorolni az írást, olvasást, számolást, segíteni a tanulnivaló elsajátításában – ezért pályáztak az iskola magyar tanítói a kivetítőre, illetve szerettek volna még két számítógépet és egy nyomtatót is, de ezeket egyelőre nem kapták meg.

A most elnyert kivetítő is nagy segítség az öt magyar tannyelvű osztály számára – osztotta meg örömét velünk Szövérfi Emese tanítónő, aki elsősöket

tanít. Nem kevesebb, mint száz gyerek veszi hasznát a videóprojektornak, amivel érdekesebbé teszik a tanórákat, izgalmas lesz a földrajz- és történelemóra a negyedikeseknek, a kicsik olyan

gyerekeket nézhetnek meg, mint a *Vuk* vagy a *Kis herceg*, de a számtan, az olvasás elsajátításában is nagy hasznát fogják venni. A román nyelv oktatásához is használni fogják a vetítőt, mondta a tanítónő, aki most nagyon szorgalmas gyerekekkel van körülvéve, de akikre ugyanolyan figyelmet kell fordítania, mint bárki másra, aki magyarként tanulja a román. „A tankönyvben megjelöljük azokat a kifejezéseket, amelyeket otthon is gyakorolhatnak a családban a gyerekek, az iskolában pedig képekkel, szavak összekötésével, rokon értelmű szavakkal tanulunk, gyakorolunk” – magyarázta, hozzátéve, hogy ha a gyerekek sikerélményt nyújt a tanulás, az elismerést jelent a tanítónak. A sikerélmény azt is jelzi, hogy a pedagógusnak érdemes fáradoznia, érdemes a lelkét is kitennie a tanítványaiért.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Erdély-szerte lelkes diákok őrzik idén is a műemlék épületeket

Interaktív idegenvezetéssel, slam poetry esttel, különféle kreatív ötletekkel hívják fel idén is a figyelmet a műemlékekre immár tíz megye diákjai az Örökségünk őrői diákvetélkedő keretében. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség 2012-ben indította útjára a szórvány cselekvési terv részét képező, elsősorban diákokat, iskolákat megcélzó Örökségünk őrői – Fogadj örökbe egy műemléket programot. A kezdeménye-

oktatásért, sportért felelős biztosa elvállalta a program védnökségét, és európai jó példaként kezdte emlegetni. Ehhez társult az is, hogy számos olyan műemlék, amit a diákok örökbe fogadtak, elkezdtek megújulni. Ez a megújulás nem magától történt, hanem az egyházak, önkormányzatok pályáztak európai uniós pénzeket: 168 millió eurót sikerült megpályáznia uniós alapokból” – fogalmazott Hegedüs Csilla, az RMDSZ

ismertető, népszerűsítő tevékenységeket szerveznek, melyek célja az általuk örökbe fogadott műemlékek köztudatba emelése, felhasználva a modern technika, a média, az internet nyújtotta lehetőségeket is. A verseny záróeseményén, a döntőn, az online és offline tevékenység mellett, egy-egy közönség előtti rövid előadás, kvízzjáték, próbatétel dönti el a verseny végkimenetelét.

A kolozsvári ferences kolostort az unitárius iskola csapata fogadta örökbe

zés célja a szórványban és interetnikus környezetben élő magyar közösségek identitástudatának megőrzése és fejlesztése, a közösségi élet helyszíneinek biztosítása, az összetartozás érzésének kialakítása és fenntartása épített örökségünk védelme, ápolása által.

Sikeres örökségvédelmi diákmozgalom

„Az Örökségünk őrői akkor változott nagyot, amikor Navracsics Tibor, az Európai Unió ifjúságért, kultúráért,

kultúráért felelős ügyvezető alelnöke, a program ötletgazdája január közepén az M1 csatorna *Ma reggel* című műsorában. Hozzátette, ezenkívül a magyar kormány támogatásai lényeges szeletét képezik az erdélyi magyar örökségvédelemnek. A program közösségépítő szerepén kívül a diákok, fiatalok kitaratását, egy közös ügy melletti elhivatottságát, kreativitását is fejleszti. Az örökbe fogadó diákok csapatokat alkotnak, a program a csapatok közötti verseny formájában valósul meg. A csapatok

Ahol Petőfi és Júliája táncolt

Az Örökségünk őrői mozgalomhoz tavaly csatlakozott szatmári csapatok egyike a nagykirályi polgármesteri hivatal fogadta örökbe azzal a céllal, hogy az épülethez kapcsolódó érdekességeket minél szélesebb körben ismertessék meg elsősorban diáktársaikkal. Ebben az épületben találkoztak ugyanis Petőfi Sándor és Szendrey Júlia, itt táncoltak együtt a híres szatmári megyebál alkalmával – hangzott el az *Erdélyi Televízió*ban.

„Az a Petőfi gonosz egy fiu” – a híres nagykárolyi megyebál

Szendrey Júlia 1846. szeptember 8-án a nagykárolyi megyebálon találkozott Petőfi Sándorral. Megismerkedésük első évfordulóján keltek egybe, de a nagy szerelemre, amelynek emlékéét csodálatos versek őrzik, csak rövid időt szántak az égiek. „Amott a fogadóval átellenben a kert és benne a fák, melyek alatt először láttam őt... szept. 8-kán, délutáni 6 és 7 óra között. Ez időtől számítom életemet, a világ léteét... azelőtt nem voltam én, nem volt a világ, semmi nem volt; akkor lett a nagy semmiben a világok milliója és szívemben a szerelem... mindezt Juliskámnak egy pillantása teremté” – számol

be a találkozásról Petőfi 1847. május 15-én az úti levélben. Szendrey Júlia legmeghittebb barátnőjének, Térey Marinak így ír: „Az a Petőfi gonosz egy fiu: oly szenvedélyesen tud az emberre nézni, hogy vigyázzon a baloldalára, különben annak ugy is tüzes lakosa fellázad ellene, és azt a száraz, hosszú, ily eseteknél tehetetlen házört úgy kiveti onnan, hogy idő kell hozzá, míg ismét részt vehet az uralkodásban. Ezt nekem előbb senki nem mondta, tehát ugy egy kicsit majd elkéstem a vigyázással. – [...] ha nem ősmerném magam jobban, azt hinném, hogy sze-s vagyok!”

A nagykárolyi polgármesteri hivatal épületét népszerűsítő diákok

Az Örökségünk őrei vetélkedő során a diákok igyekeznek az általuk kiválasztott épületeket úgy népszerűsíteni, hogy minél többen felfigyeljenek rá, és bevonzzák oda társaikat akár egészen szokatlan rendezvényekkel. A szatmárnémeti zsinagógában például slam poetry estet tartottak. „A kezdeményezés egyik legnagyobb hozadéka, hogy megismertettük a város lakóival a körülöttünk levő műemlékeket. Ugyanakkor a helyi közösséget bevonjuk a programba, ezáltal részt vehetnek a város népszerűsítésében” – fogalmazott Kónya Arnold, a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium diákja. Szatmár megye először csatlakozott az Örökségünk őrei versenyhez. Tíz csapat fogadta örökbe a térség legizgalmasabb műemlékeit, a református

gimnáziumtól kezdve a szatmárnémeti püspöki palotáig. „Pozitív visszajelzés és hatalmas előrelépés, hogy a diákok az elmúlt hónapokban maximális lelkesedéssel vettek részt a programban. Számos rendezvényt szerveztek az örökbe fogadott műemlék épületek körül” – hangsúlyozta Szénás Szabolcs, az Örökségünk őrei vetélkedő Szatmár megyei koordinátora.

A kolozsvári óvári ferences kolostor őrei

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium tizennégy tagú diákcsoportja a kincses városbeli óvári ferences kolostort fogadta örökbe a vetélkedő keretében. A kolostor volt a tanintézmény első épülete, Jagelló Izabella, János Zsigmond fejedelem édesanyja uralkodása

idején vált unitárius iskolává, ő adományozta a kolozsvári dézsma negyedét az épület karbantartására. „Úgy gondoltuk, hogy kötelességünk örökbe fogadni, megvédeni, és népszerűsíteni a kolostort. Szelfversenyt hirdettünk, december elején reneszánsz villámcsődületet szerveztünk: a diákok korhű ruhákban táncoltak az épület előtti téren. Slam poetry vetélkedőt is tartottunk, ahol a résztvevők műveit szakmai zsűri értékelté” – fogalmazott Vorzsák Milán angoltanár, az óvári csuhások ferences kolostora (OCSFK) nevű csapat vezetője. Hozzátette, mivel a ferencesek motója, hogy add el mindenedet, és a pénzt oszd szét a szegények között, az adventi vasárnapokon mintegy hatvan hajléktalannak adtak meleg ételt és forró teát, illetve ruhacsomagot.

„A kolostor múltjáról és jelenéről Jonica Xénia, az erdélyi ferences rend fő levéltárosa mesélt a kilencedik osztályos diákoknak, Guttman Szabolcs főépítész pedig körbevezetett bennün-

felújítanak, sok gyereknek szolgál majd otthonául, és azt az épületet, amelyet most mi diákszemmel népszerűsítünk, és ha majd 20 év múlva feltekintünk rá, eszünkbe jutnak ezek a szorgos és ne-

népszerűsítése céljából részt vennének múzeumpedagógiai foglalkozásokon, például rendhagyó irodalom-, illetve történelemórákon, az iskola román anyanyelvű diákjainak is bemutatnák a kulturális intézményt úgy, hogy a román nyelvű idegenvezetést a csapat tagjai biztosítanák, hogy ők is ismerjék meg a helyi kézművesség emlékanyagát, a babaméretű népviseleti gyűjteményt, műemlékeinket és kultúránkat, emellett televíziós szereplés is szerepel a terveik között. A diákok úgy vélik, sok helyi, illetve környékbeli személy nem tudja, milyen nagy kincs van a közelükben, és hozzájuk szeretnék közelebb hozni az Incze László Céhtörténeti Múzeu-

Az óvári ferences kolostor Jagelló Izabella uralkodása idején vált unitárius iskolává

ket az épületben és megmutatta az első emeleten elhelyezkedő királyi lakosztályt, ahol a János Zsigmonddal állapotos Jagelló Izabella lakott kilenc hónapig, valamint Mátyás király titkos gyűléstermét” – részletezte a pedagógus. Vorzsák Milán arról is beszámolt, a kiértékelést követően eldől, hogy továbbjutnak a vetélkedő következő szakaszába, amelynek keretében drámaelőadást kell írniuk és előadniuk a színházban. Ezt megelőzően kérdőíves pályázatot szeretnének hirdetni az elemisták számára. „Megegyeztünk az iskola igazgatónőjével, hogy ha véletlenül nem jutunk tovább, akkor is folytatjuk a tevékenységeket egész évben, mivel ez a mi történetünk, fontos, hogy minél többet megtudjunk a múltunkról” – fogalmazott az csapatvezető.

A minorita rendház és a céhtörténeti múzeum

A kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Líceum diákjai a minorita rendház őröként vesznek részt a versenyben. „Magyarokként tudjuk, hogy mit jelent a múlt, hiszen abból táplálkozunk nap mint nap. Éppen ezért fogadtuk örökbe azt az épületet, amelyet minden nap látunk iskolába sietve, amelyet ha

mes próbálkozásaink. A célunk hirdetni, hogy nem élhetünk a jelenben addig, amíg nem értjük meg a múltunkat. A múlt és a jelen kontrasztjára is hangsúlyt fektetünk. A virtuális világon keresztül célunk meg emberek százait és ezreit azzal a megjegyzésünkkel, hogy: »van még dolgunk a világban, bőven van mint tennünk«. Nekünk fontos, hogy mi volt, van, és mi lesz ezután” – olvasható a csapat Facebook-oldalán.

A kézdivásárhelyi Apor Péter Mezőgazdasági Iskolaközpont tizenkét fős csapata az Incze László Céhtörténeti Múzeumot fogadta örökbe. „Célunk, hogy diáktársainkkal és minél több személlyel megismertessük a céhtörténeti múzeumot, és az annak helyet adó épület múltját, hiszen kevesen tudják például azt, hogy régen tanácsháza és rendőrség volt, a pincéjében meg a fogda volt berendezve” – mondták a diákok. Hozzá tették, az általuk örökbe fogadott épület jó állapotban van, ezért nem annak felújítását szorgalmazzák, inkább annak multifunkcionalitására helyeznék a hangsúlyt. Szeretnék a város lakóival megismertetni az épület funkcióját, annak sokszínűségét, illetve az ahhoz fűződő személyes történeteket. A múzeum jobb megismerése és

mot – olvasható Kézdivásárhely hivatalos honlapján. A céhes városban az 1930-as évekre visszatekintő előzmények után 1972-ben a Székely Nemzeti Múzeum részlegeként az egykori városi tanácsházban nyílt meg a céhtörténeti múzeum.

Az intézmény célja a helyi kézművesség emlékanyagának bemutatása, valamint az ebben gyökerező polgári kultúra és épített örökség ápolása, kutatása. Az intézmény fontosnak tarja az 1848–49-es szabadságharc szellemiségének és emlékhelyeinek megőrzését. Viselettörténeti szempontból lényeges feladat a babaméretű népviseleti gyűjtemény gondozása és bemutatása.

Az Örökségünk őrői vetélkedőn tavaly a szentbenedeki Kornis-kastélyt örökbe fogadó szamosújvári Magyar Tannyelvű Elméleti Líceum csapata nyerte a Kolozs megyei döntőt. Míg a nagyenyedi vár őrői, a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium diákjai a szórványdöntőben értek el első helyezést.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

Nem fizették ki az önként vállalt románórákat az elemi oktatásban dolgozó pedagógusoknak

Lehetőséget igen, pénzt nem kapnak a magyar tanítók

Végre megnyugodhatnak a magyar tanítók: hatályba lépett a törvény, hogy ezután is ők tarthatják a románórákat az elemi osztályokban. Az ősszel önként vállalt tanórákat azonban nem fizeti ki nekik az oktatási minisztérium.

Bár a jövőre vonatkozóan már nincs több kérdés, továbbra is kísért Valentin Pop korábbi oktatási miniszter szelleme, történetesen azon kezdeményezése, hogy román szaktanárokat bízta a románóra tartását a kisebbségi elemi oktatásban. A korábbi tárcavezető rosszul elsült, így visszavont rendelete után ismét a tanítók kezdték el oktatni a kisgyerekeket, de mint kiderült, a köztes időszakban megtartott románórákért nem kapják meg törvényes bérüket.

Legalább a jövőre vonatkozóan nem kell aggódniuk, Klaus Johannis államfő év elején kihirdette azt a törvényt, amely szerint a kisebbségi tannyelvű iskolák elemi osztályaiban román nyelvet oktató pedagógusoknak nem szükséges felsőfokú végzettséggel rendelkezniük. A döntő házként a szenátusban még decemberben elfogadott jogszabály a kormány szeptemberi sürgősségi rendeletét erősíti meg, és ezennel véget vet a Valentin Popa augusztusi intézkedésével okozott botránynak.

A korábbi oktatási miniszter a tanévnyitó előtt néhány héttel feje tetejére állította a kisebbségi elemi oktatást azzal, hogy a tanítók helyett szaktanárokat bízta a román nyelv oktatásával.

Tollvonással vonták meg az addigi jogot

A korábbi oktatási miniszter a tanévnyitó előtt néhány héttel feje tetejére állította a kisebbségi elemi oktatást azzal, hogy a tanítók helyett szaktanárokat bízta a román nyelv oktatásával. A tárcavezető anélkül döntött a drasztikus módosításról, hogy erről kikérte volna a kisebbségi érdekképviseletek vagy a kisebbségi oktatásért felelős államtitkár véleményét.

Az intézkedés nagy felháborodást váltott ki a kisebbségek körében, több megyében sztrájkot is tartottak. Ráadásul az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) is megállapította, hogy a miniszteri rendelet miatt a magyar tanítók hátrányos helyzetbe kerültek román kollégáikkal szemben, és figyelmeztetésben részesítette a minisztériumot.

Végül a szociálliberális kormánykoalícióval a parlamentben együttműködő RMDSZ-nek sikerült elérni az

inkriminált rendelet visszavonását. Ezzel Popa nem értett egyet, ezért lemondott miniszteri mandátumáról. A kormány új sürgősségi rendelettel véget vetett a tanév első heteiben keletkezett káosznak, azóta a kisebbségi tannyelvű osztályokban a tanítók oktatták a román nyelvet.

A tanítók, bár keserű szájjal, de elhivatottságból megtartották a román nyelv és irodalom órákat, ingyen dolgoztak. Ugyan- is hivatalosan csak október végén kapták vissza korábbi státuszukat, így arra az időszakra, amíg a korlátozás érvényben volt, nem volt munkaszerződésük.

Ingyen dolgoztak

Mint kiderült, ingyen, ugyanis a tanév eleji zűrzavaros időkben megtartott románórákért nem kapják meg fizetésüket. Például Hargita megyében, ahol más megyékkel ellentétben nem alkalmaztak román szakos tanárokat a Popa által bevezetett korlátozást követően, és meglévő tanárokat sem kértek fel többletóra vállalására. Görbe Péter főtanfelügyelő a Székelyhon hírportálnak elmondta: a tanítók, bár keserű szájjal, de elhivatottságból megtartották a román nyelv és irodalom órákat, „ingyen dolgoztak”. Ugyanis hivatalosan csak október végén kapták vissza korábbi státuszukat, így arra az időszakra, amíg a korlátozás érvényben volt – szeptemberben és októberben –, nem volt munkaszerződésük, és a törvény nem teszi lehetővé a bérezésüket. És ezt a problémát az új jogszabály sem orvosolja.

„Esete válogatja, hogy mennyi pénz járna ezekért a tanórákért, hiszen az összeg nagysága az adott pedagógus régiségétől is függ, de néhány száz lejtől közel ezer lejig terjed a bérkiesések mértéke” – nyilatkozta a portálnak Görbe Péter. Kocs Ilona, a Szabad Tanügyi Szakszervezetek Szövetségének Hargita megyei képviselője korábban úgy nyilatkozott, hogy szándékában állt bíróságra vinni a kifizetetlen románóra ügyét, de munkaszerződés hiányában nem járt volna sikerrel, hiszen törvényesen nem is követelhető bér ezekért.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com

A legyek ura – túlélőjáték a vásárhelyi színpadon

William Golding *A legyek ura* című regényének színpadi változatát Vidovszky György rendezésében tizenéves szereplőkkel vitte színre a Tompa Miklós Társulat, az előadás február 23-án is megtekinthető a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház nagytermében. A Nobel-díjas író regényének cselekménye szerint az atomháború idején iskolás fiúk egy csoportja az őket menekítő repülőgép balesete miatt egy lakatlan szigetre vetődik. Eleinte izgalmasnak indul a felnőttek nélküli kaland: a sziget gazdagsága, a felhőtlen szabadság élménye elkápráztatja őket. Ismert társadalmi minták alapján próbálják berendezni életüket: vezért választanak, gyűléseket tartanak, feladatokat jelölnek ki egymás között. A választott vezér, Ralph a menekülés egyetlen reményét, a tűz életben tartását tartja a legfontosabbnak, míg ellenlábasa, Jack a vadászat, a hús megszerzésének rabja lesz. Mindeközben pedig úrrá lesz rajtuk a félelem, amelyet egy titokzatos Szörny felbukkanása vált ki. „A szörny néha ember, néha állat, néha növény, néha kisfiú. Ravasz! Sok arca van. Belebújik. A testedbe. Óvatosnak lenni! Visszajöhet” – állítja Jack. A színpadon megvalósuló túlélőjáték egy nyugtalanító példázat arról, hogy milyenek vagyunk, milyenek lehetünk, ha a helyzetünk válságosra fordul.

FOTÓK • BERECHKY SÁNDOR

Magyar kultúra napja – többletfeladatok a szórványban

Erdély-szerzte megünnepelték január 22-én a magyar kultúra napját, amelyet 1989 óta tartanak annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le Csekén a Himnusz kéziratát. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredes hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket. A Téglás Gábor Elméleti Líceum létrehozása és sikeres működtetése a legjobb példája az értékteremtő szórványnak – fogalmazott Winkler Gyula EP-képviselő Déván, ahol a magyar kultúra napja alkalmából tartottak rendezvényt az iskola aulájában.

„Helyénvalónak tartom, hogy ma a fiatalokkal ünnepeljük a magyar kultúra napját. Jó érzés azokkal ünnepelni együtt, akik Hunyad megyében továbbviszik a magyar kulturális örökséget, akik a dél-erdélyi magyar jövőt jelentik. Szórványközösségben az iskola mindig több egyszerű tanintézménynél. Ennek szellemében kezdeményeztük ennek az intézménynek a létrehozását is, amely rövid időn belül bebizonyította, több mint egy magyar iskola, megalakulása óta minden évben erősödött, ma már indokoltan mondjuk, hogy megyénk legfontosabb magyar kulturális és közösségi intézménye” – hangsúlyozta köszöntőjében.

Kitért arra is, hogy az anyanyelvű oktatás a szórványban többletfeladat, hiszen az iskola mindig a magyar identitástudat megalapozásának helyszíne is. „A Téglás Gábor Elméleti Líceum munkaközössége pedig kiemelten figyel arra, hogy ne csak a fiatalokhoz, diákokhoz szóljon, hanem az egész közösséget megmozgassa. Innen indult az Örökségünk őrei vetélkedő, amely erdélyi szintű mozgalommá nőtte ki magát, sőt az európai jó gyakorlatok közé sorolják mint követendő örökségvédelmi programot. Meggyőződésem, hogy nemcsak haza kell hoznunk a jó példákat, de mi magunk is szolgálhatunk olyan kezdeményezésekkel, amelyek Európa-szerzte hasznosíthatóak. A kulturális örökségvédelmet az Európai Unió kiemelten támogatja, Erdélyben is érezzük ennek hatását, hiszen uniós támogatásokból fontos műemlékeinket, templomainkat, iskoláinkat újíthattuk fel. Az EU több pénzzel támogatta kulturális örökségünket, mint a román állam évtizedek alatt. Most rajtunk a sor, hogy tegyünk a támogatások megmaradásáért” – emelte ki Winkler Gyula.

Az esemény házigazdája Kocsis Attila iskolaigazgató volt, ünnepi beszédet mondott Szász-Barra Zsófia kisebbségi tanfelügyelő. A magyarkultúra-napi rendezvények Déván folytatódtak az RMDSZ nőszervezete kezdeményezésére a Könyvtári esték programsorozat részeként a Szent Antal Tanulmányi Házban Kun Gazda Gergely tartott előadást *Nemzeti himnuszunk: ima a szabadságért* címmel.

Tízórás felolvasómaraton – elsősök is bekapcsolódtak

Marosvásárhelyen 10 órás felolvasómaratonon ünnepelték a magyar kultúra napját. A Studium — Prospero Alapítvány kezdeményezésére többek között a Nemzeti Színházzal partnerségben hetedik alkalommal szervezték meg az Olvass fel Marosvásárhelyért! elnevezésű,

Az elsős Csiki Villó a magyarkultúra-napi marosvásárhelyi felolvasáson

10 órás felolvasómaratonon, amelyen idén marosvásárhelyi magyar szerzők, évfordulós magyar írók-költők művei is elhangzottak a Tompa Miklós Társulat művészeinek tolmácsolásában. A rendezvénybe számos diák is bekapcsolódott, kisebbek és nagyobbak egyaránt. Csiki Villó Rosie Bankstól, a Titkos királyság sorozat első részéből olvasott fel a maratonon. „Mint mondta, ez a mű a kedvence, megvan a teljes sorozat neki, ami több mint 30 kötetet tartalmaz. És mind olvasta már őket az elsős kislány! Nagyon izgult, de végül ügyesen olvasott” – olvasható az esemény Facebook-oldalán.

Hírösszefoglaló

Interjú egy jövődöbéli dinológussal

Kicsi barátomtól, az előkészítő Dávidkától hallottam ezt a kifejezést, jobban mondva e tudós mesterséget, mikor egy alkalommal, csakhogy szóba elegyedjek vele, rákérdeztem, mi szeretne lenni. – Dinológus – válaszolta szemrebbelés nélkül, s mikor látta, hogy értetlenül

– vannak csíkos pikkelyűek, gyíkszerűen mintásak, feketészöldek, sokszínűek, de vannak olyanok, amelyeknek nagyon hosszú a nyakuk, lapos a talpuk, és körmük fehér. A neveket aztán végképp hadilábon álltam, de azokat is türelemmel megmagyarázta. – A Terodaktil, aminek

nem vagyok biztos hogy ennek ellenére a nevét helyesen írtam), de erre már fel lehet ülni, mert szelíd, és csak levelekkel táplálkozik. Aztán előfordulnak még a piros színű Sztigimonok, melyeknek két fehér szarvuk van. Ezzel aztán véget ért a dinók sora, és befejeződött az interjúm is a jö-

„A dinológusok a dinóteremben dolgoznak, megvizsgálják kukkerrel a dinókat...”

bámulom, meg is magyarázta, hogy a kifejezés a dinófelfedező tudósra vonatkozik. Nem lévén jártas a dinókat érintő szakkifejezésekben, gondoltam, feladom a további kérdezősködést, mielőtt felsülnék, de ő látván járatlanságomat a témában, készségesen elmagyarázott mindent. A dinológusok a dinóteremben dolgoznak – mondta –, megvizsgálják kukker-szemüveggel a dinókat, hogy milyen a testük, a szájuk, a fogaik, mert a szerint tudják, hogy mivel táplálkoznak, és azt is, hogy milyenek a bőrpikkelyek rajtuk. Mert a dinók sokfélék lehetnek pikkelyeik színe alapján. És nagyságuk meg más tulajdonságuk alapján is. Tagoltan, kissé raccsolva, érdekes figyelemfelkeltő hanghordozásban próbált bevezetni tudományá világába. Én meg jegyezgettem szó szerint mindent. – Tehát – ismételte

hosszú csőre van és szárnya, futni nem tud, csak ugrani és repülni. – Következett a Triceratopsz (amit háromszor is elisméltetett, hogy megrögződjön az agyamban). Ennek három szarva van, azokkal támad, és fut a földön is. Ez egészen kis méretű, de nagyon gyors, hússal és levelekkel is táplálkozik. A Brontosaurusz (mely hangzásában már nem volt annyira idegen a fülemnek) nagyrészt zöld színű, csak a háta sötétkék, ahol kék szarvacskák vannak, melyek a farkán is folytatódnak. Ha valaki megtámadja, a farkával védekezik, egyszerűen odacsap minden támadóra. De ha megéhezik, a farkával megszúr egy állatot, és megeszi. Ez már nagyobb méretű, de azért nem lehet felülni a hátára, már a szarvacskák miatt sem. Aztán a legnagyobb az Eutrocefalusz, ezt is elisméltette egy párszor (mindenesetre

vendőbéli tudósunkkal. A biztonság kedvéért még egy párszor elisméltette velem a neveiket, no, meg le is jegyeztem, de előfordulhat, hogy még így is becúsított egy-egy hiba. Megköszöntem a beszélgetést és a lehetőséget, hogy tájékoztatást kaptam a dinók világáról, ő pedig magabiztosan bólogatott, és mosolygott, mint egy igazi tudós. Az ember sohasem eléggé tájékozott a jövőbéli tudományágakban, mindenesetre levontam a konzekvenciát, hogy ha ezután ilyen interjúkra szánom rá magam, pláne kezdősökkkel, nem megyek tájékoztatlanul kérdezőgetni, felkészülök a szakkifejezésekből.

BOGDÁN EMESE

bogdanemese@yahoo.com

Négyéves pályaválasztási program a Bethlen Gábor-kollégiumban

Megkeresik minden diáknak a legjobb szakmát Nagyenyeden

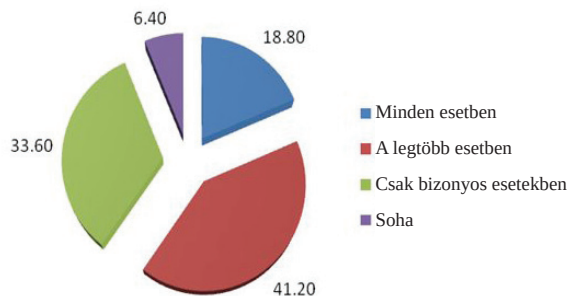
Egyetemeket látogatnak, kirándulni mennek, kicsit pótórának is, és személyiségfejlesztő programokban vesznek részt a nagyenyedi Bethlen Gábor-kollégium 9–12. osztályos diákjai a következő négy évben. A programhoz csatlakozó tanárok célja diákjaikat olyan pályára irányítani, amely a képességeik-

Felnőtteknek aligha kell magyarázni, milyen fantasztikus dolog, ha azt a munkát végezhetik, amit szeretnek. Azt sem kell hosszasan ecsetelni, hogy ennek a megtalálása bizony egyáltalán nem könnyű, fiatal korban pláne nem az. Életeket változtathat meg egy időben érkező megfelelő útmutatás, ebben kí-

Felnőttek és diákok az oktatásról

A nagyenyedi Bethlen Gábor-kollégium tanárcsapata kérdőívet dolgozott ki tanárok, diákok és szülők részére az oktatás minőségéről, hatékonyságáról, módszertanról, elvárásokról, szülők-

A tanárok részéről érkező támogatás értékelése (%)

Kapsz-e elég lehetőséget képességeid felfedezésére és fejlesztésére?

nek, tehetségüknek is megfelel, és amit örömmel végeznének akár egy életen keresztül.

Ehhez jókora adag nyitottságra és őszinteségre is szükség lesz a tanulók részéről, ennek feltételeit pedig a tanáraiknak kell megteremteniük, hiszen a beléjük vetett feltétlen bizalom nélkül nem lesz sem nyitottság, sem őszinteség a fiatalokban. Márpedig minderre is szükség van abban a programban, amelynek részeként speciális szoftverekkel azonosítják a diákok képességeit, személyiségjegyeit, hogy így azonosíthassák a kinek-kinek leginkább megfelelő munkákat. Az önismeret, képességeikbe vetett bizalom, pozitív énkép kialakításában, fejlesztésében is segítik a tanulókat. Azt remélik, hogy az oktató tevékenységek sokszínűségével, kreativitással, informatikai és kommunikációs technológiákkal, kis létszámú csoportokban zajló munkával erősíthetik a diákok motivációját.

nál egyénre szabott alapos segítséget a ROSE-program, amelybe már 2017-ben az ország 271 iskolája kapcsolódott be: a Maros, Bihar, Szatmár megyei magyar iskolák közül is néhányan, a Kovászna, Hargita megyei iskolák zöme, Kolozsváron a Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Tordán a Jósika Miklós Elméleti Líceum, Déván a Téglás Gábor Elméleti Líceum – tájékoztatott a cikkében a kolozsvári Szabadság napilap.

A középiskolai oktatási program (a rövidítés a program angol elnevezéséből származik: Romania Secondary Education Project) keretén belül 70 ezer és 152 500 euró közötti támogatásban részesülnek a középiskolák. A 200 millió euró összértékű ROSE-program a Románia és a Nemzetközi Fejlesztési és Újjáépítési Bank között 2015 áprilisában kötött washingtoni egyezmény és az annak nyomán született 2015/234-es törvény alapján 2015 és 2022 között zajlik.

A tanárok között senki sem akadt, aki úgy gondolta volna, hogy a múzeumlátogatás, színházi előadás, kirándulások, közös foci, kosárlabdabajnokság stb. ne lenne valamilyen jó hatással a diákok tanulmányi eredményeire.

diákok-tanárok szerepéről, elégedettségéről. Kiderült többek közt, hogy a diákok fontosnak tartják-e az érettségit, mitől függ, hogy egy tantárgy-tanár felkelti-e az érdeklődésüket, szülőktől-tanároktól milyen segítséget kapnak a tanuláshoz, hogy ki milyen feladatokat vállalna a siker érdekében, stb.

Az iskolán kívüli tevékenységeket a diákok és a tanárok nagyjából azonos arányban vélték jótékony hatásúnak az iskolai teljesítmény javítása tekintetében, kis eltérés abban mutatkozik, hogy a diákok nagyobbra értékelik az iskolán kívüli tevékenységeket: közel 30%-uk szerint azok minden esetben pozitívan hatnak a tanulmányi eredményeikre, míg a tanároknak csak 19%-a gondolja így. A diákok körében találjuk a legtöbb szkeptikust: több mint 11%-uk szerint az ilyen programok soha nem javítanak az eredményeiken. A tanárok között senki sem akadt, aki úgy gondolta volna, hogy a múzeumlátogatás, színházi előadás, kirándulások, közös

foci, kosárlabda-bajnokság stb. ne lenne valamilyen jó hatással a diákok tanulmányi eredményeire.

A szülők 75%-a szerint amit az iskolában tanulnak a diákok, az minden esetben vagy az esetek többségében elég a sikeres érettségihez. A tanároknak már csak 72%-a, a diákoknak 64%-a vélekedik hasonlóképpen. Erősségeik és gyengeségeik azonosítására kínált lehetőségek kapcsán a diákok kicsit több mint 70%-a elégedett, ezzel szemben a tanárok 90%-a véli úgy, hogy az órákon megteremtik az ilyen helyzeteket diákjaik számára, és csupán 10%-uk gondolja, hogy ez csak néha sikerül. A diákok több mint 23%-a szerint viszont a tanárok csak bizonyos esetekben támogatják őket fejlődésükben, és közel 6%-uk úgy érzi, soha nem kap ilyen irányú támogatást. Ezen adatok elemzése által a program lebonyolítói átfogó képet alkothatnak arról, milyen módon támogathatják az eredményes tanulásban, pályaválasztásban az iskola 253 licista diákját.

Bízni valós képességeinkben

A ROSE-program tevékenységeinek célja: társadalmi és vállalkozói képességek fejlesztése, kommunikáció, a tanulási motiváció erősítése, kölcsönös támogatás, önismeret és a saját képességekbe vetett bizalom erősítése, pozitív énkép kialakítása, a tanulásra szánt idő és a szabadidő menedzselése.

Az iskolán kívüli tevékenységek keretében a 9. osztályosok meglátogatják a gyulafehérvári várat, a 10–11-esek opera-, színház- vagy balettelőadást tekintenek meg. A végzős osztályok a kolozsvári, gyulafehérvári, marosvásárhelyi egyetemekre látogatnak, itt megismerik az egyetemek kínálatát, de a bentlakásokat is, az előadótermeket, könyvtárakat, laboratóriumokat, beszélgetnek egyetemistákkal, tanárokkal.

A szaktanárok ingyenes felkészítőikkel segítik a diákokat érettségi tantárgyakból: a 9–10. osztályosokkal hiánypótlás zajlik román nyelvből és matematikából, a 11–12. osztályosokkal érettségi-re készítő tevékenységek románból, magyarból, matematikából, a 12. osztályosokkal biológiából, informatikából, földrajzból, kémiából és pszichológiából.

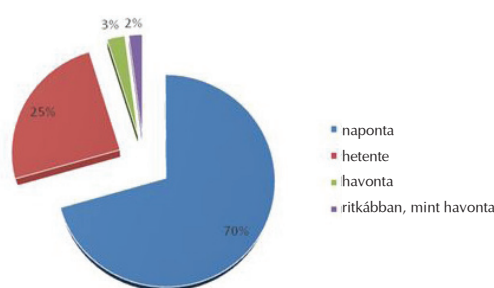
Több foglalkozásban lehetünk jók

Az iskola pszichológusa speciális tesztekkel felméri a 9. osztályosok képességeit és érdeklődési körét, az eredmények alapján megalkotják a kollektív fejlesztési terveket. A diákokkal több csoportban foglalkoznak majd: külön azokkal, akik ismerik képességeiket, de nem választottak pályát, külön azokkal, akik nem ismerik a képességeiket, és téves

és pályaválasztási tevékenységek a diákok szükségletei alapján négy csoportban zajlanak: önismereti csoport, a foglalkozások világának felfedezése, karrierlehetőségek feltérképezése és karriertervezési csoport – vázolta kérdésünkre a sajtófelelős.

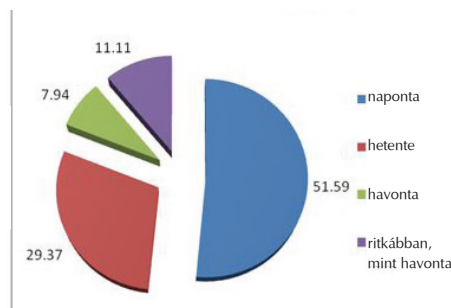
Az iskola Barcsay termében (amelyet ROSE-teremnek is neveznek) használják a ROSE-program keretében vásárolt

Ahogyan a szülő látja

Milyen gyakran szoktatok beszélni a szüleiddel a tanulási nehézségeidről?

Ahogyan a gyerek látja

pályaválasztási irányultságot mutatnak, és külön azokkal a diákokkal, akik nem ismerik a képességeiket, és pályaválasztási elképzeléseik sincsenek.

A végzős diákokat 12. osztály elején szintén speciális szoftverekkel, módszerekkel és technikákkal tesztelik: ezek rávilágítanak attitűdjük szerkezetére, a diák személyiségjegyeire, és elemzik ezek, valamint a különféle szakmák követelményei közötti kompatibilitást.

– Minden diák jó vagy a legjobb egy bizonyos területen, de egy személy számára nemcsak egyetlen megfelelő karrier létezik – mondta Tiutiu Grația romántanár, a ROSE-program sajtófelelőse. – Minden foglalkozás eltérő konfigurációban igényel képességeket és bizonyos személyiségjegyeket, ami lehetővé teszi a személyek változatosságát egy adott foglalkozást illetően, ugyanakkor a foglalkozások változatosságát egy adott személyre vonatkozóan. Az önismeret az első lépés a megfelelő szakma és karrier kiválasztásában még azok esetében is, akik több lehetőség között vacillálnak, de főleg azoknál, akik teljesen határozatlanok. A tanácsadási

15 laptopot. Az iskola okostábla-hálózata részére speciális szoftvereket vásárolnak, így MozaBook oktatási programokkal és MozaWeb diákszofttokkal látják el a 2-2 románlabort, magyarlabort, matematikabört, valamint a biológia-, kémia-, földrajz- és informatikabört, lesznek digitális földrajzi térképek is és digitális tankönyvek 9–12. osztályosok számára az érettségi tantárgyakból, továbbá digitális tankönyvek biológiából, kémiából, földrajzból, magyarból, matematikából, informatikából. Segédkönyveket vásárolnak a román irodalom tanuláshoz: irodalmi szövegelemzésről szóló szakkönyvet, valamint szóbeli és írásbeli érettségítétel-mintákat tartalmazó kötetet.

A kollégium célkitűzése többek között esélyegyenlőséget nyújtani minden diáknak a minőségi oktatáshoz, javítani az érettségi eredményeket, vizsgátlagot. A nagyenyedi pályázat 2022-ig zajlik.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com

Erasmus+ projekt középiskolásoknak

Marosvásárhelyről a Bolyai Farkas Elméleti Líceum és a Református Kollégium tanulói is részt vesznek az Erasmus+ projektben, amely során több tudomá-

projekttalálkozó, amely szintén izgalmasan telt, hiszen a tanulókat olyan családokhoz szállásolták el, akiknek gyerekei szintén a projekt résztvevői.

Orscholzban találkoztak a résztvevők. A Református Kollégiumot négy diák: Ábrám Zsuzsa, 10. osztályos tanuló, Nagy Ágota, Simon Dorottya és Urbán Rudolf 11. osztályos tanulók képviselték, akiket három tanár is elkísért: Benedek Zsolt iskolaigazgató, Kolozsvári Szilárd történelem, illetve Sikó Judith német szakos tanár.

**Nem véletlenül került terü-
tekre éppen Németország-
ban a szakmai képzés, hi-
szen abban az országban
nagy hagyományai van-
nak a képzéseknek, össze-
hangolják a felsőoktatás
és vállalatok igényeit, Né-
metország egyik export-
slágerének számít.**

nyos tevékenységbe is bekapcsolódtak, utaztak, ismerkedtek, több területen is fejlesztették magukat, illetve vitték hír-névét iskolájuknak.

A Református Kollégium 2017 szeptemberében kapcsolódott be az Európai Unió által támogatott Erasmus+ programba. A Schengen. 2.0 Leben in Europa ohne Grenzen címet viselő projekt a bevált tanítási és tanulási módszerek megosztását támogató stratégiai partnerséget jelent öt ország – Németország, Lengyelország, Magyarország, Franciaország, valamint Románia – tanintézményei között. A diákok első alkalommal Magyarországon találkoztak, ott ismerkedtek meg azokkal értékekkel, hagyományokkal, amelyeket otthonról hoztak. Azt követte egy lengyelországi

Elmesélték, míg a magyarországi találkozáson minden „zökkenőmentes” volt, hiszen nemcsak egy nyelvet beszéltek, de a közös történelem és múlt is összekötötte őket, a lengyelországi partnerekkel minden újdonságnak számított. A családok nagyon kedvesen, vendégszeretően fogadták őket, és még ott is jól megértették egymást, ahol az idősebb családtagok nem beszéltek angolul vagy németül. A közös rendezvények mellett a szabadidőt a vendéglátókkal töltötték, akik kirándulásokat, városnéző sétákat szerveztek, igyekeztek tartalmas és színes, eseménydús programot kínálni számukra.

Mivel a projekt nyelve a német, alapfeltételnek számított a németnyelv-ismeret. Novemberben Németországban,

A találkozók különböző tematikákra épültek, a németországi például a regionális és európai munkaerőpiac problémáját járta körül, célja, hogy konkrét segítséget nyújtson a fiataloknak jó munkahelyet találni. Előadások, beszámolók, workshopok, a konferencia, illetve üzemlátogatás során olyan kérdésekre keresték a választ, mint milyen elvárásokat támaszt a társadalom, a politika, az oktatási rendszer ma és a jövőben a végzősökkel szemben, hogyan készíti fel az iskola a diákokat a pályaválasztásra, milyen esélyeket biztosít a határtalan munkaerőpiac, milyen szakmai perspektívákat nyújt a regionális, valamint európai munkaerőpiac. Ahogy a beszámolóban elhangzott, nem véletlenül került terütekre éppen Németországban a szakmai képzés, hiszen abban az országban nagy hagyományai vannak a képzéseknek, a duális képzés, azaz amikor összehangolják a felsőoktatás és vállalatok igényeit, Németország egyik exportslágerének

számít. Az elméleti oktatás szakiskolákban, a gyakorlati képzés üzemekben, vállalatoknál történik.

Az orscholzi Gemeinschaftsschule 7. osztálytól már széles körben készíti fel a diákokat a szakmai életre, hisz vallják, hogy a pályaválasztásnak az iskolában kell kezdődnie. „Jó volt megtapasztalni és tudatosítani a diákokban, hogy a pályaválasztásnak nem utolsó évben, érett-

Az orscholzi

Gemeinschaftsschule 7. osztálytól már széles körben készíti fel a diákokat a szakmai életre, hisz vallják, hogy a pályaválasztásnak az iskolában kell kezdődnie.

ségi előtt kell megtörténnie. A diáknak ismernie kell elsősorban a saját képességeit, erősségeit, gyengéit, ismernie kell az adott szakma elvárásait, valamint a társadalom igényeit is ahhoz, hogy majd később sikeres legyen a munkaerőpiacon. Mindezekben az oktatásnak, politikának és gazdaságnak össze kellene fognia, és olyan iskolai programokat, képzéseket biztosítania, mely által a fiatalok felismerik

értékeiket, és kamatoztatni tudják azokat a megfelelő szakmában” – hangzott el az iskolában tartott beszámoló. A diákok számára a Trier, valamint az Európai Parlament üléstermének meglátogatása tette még maradandóbbá a találkozót.

Az Erasmus+ programok sora idén is folytatódik, április 1. és 5. között a Református Kollégium lesz a negyedik találkozó házigazdája.

A Bolyai Farkas Elméleti Líceum tanulói is bekapcsolódtak az Erasmus+ projektbe, 2020-ig három programot valósítanak meg: az ANDRIOS Jakab Irma Tünde tanár kezdeményezése, amely révén a fiatalok telefonos programozást sajátíthatnak el, László József tanár irányításával egy elektronikai szakkör indul, amelynek eredménye egy magyarországi tervezővállalat által kifejlesztett elektronika-tankönyv lesz, valamint egy egészséges életmódot kutató és népszerűsítő projekt, amelynek Kálmán Attila tanár a vezetője. A bolyais diákok is külföldi fiatalokkal működnek együtt, az Erasmus+ révén Németországba, Portugáliába, Görögországba és Magyarországra is eljutnak, hogy tapasztalataikat megosszák egymással, illetve, hogy közösen dolgozzanak egy-egy témában.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Minőség és innováció

Európának biztosítania kell polgárai számára a tudásalapú társadalomban szükséges oktatást, készségeket és kreativitást. Gyorsan változó világunkban a megújuló oktatási rendszereknek alkalmazkodniuk kell a tanítás és tanulás új formáihoz, kihasználva az új lehetőségeket. Az oktatás, a képzés és a nem formális tanulás fontos tényező a munkahelyteremtésben és Európa versenyképességének növelésében. Az Erasmus+ ennek érdekében 2014 és 2020 között 14,7 milliárd eurót biztosít az európai oktatás, képzés, ifjúsági szakma és sport megerősítésére.

– Mi az Erasmus+ program célja?

– A kulcskompetenciák és készségek fejlesztése, különös tekintettel a munkaerőpiac és a társadalmi kohézió szempontjából fontos készségekre; elsősorban tanulmányi célú mobilitások, illetve az oktatási-képzési intézmények és a cégek közötti együttműködés segítségével.

– A minőség, az innováció és a nemzetköziesítés erősítése az oktatási-képzési intézményekben elsősorban nemzetközi együttműködések segítségével, az oktatás-képzés világán túli szereplők bevonásával.

– A szakpolitikai reformok és az oktatási-képzési rendszerek modernizációjának támogatása, elsősorban szakpolitikai együttműködésekkel, az Unió átláthatóságát és elismertetést szolgáló eszközeinek hatékonyabb használatával, valamint a jó gyakorlatok megosztásával.

– A nyelvtanítás és nyelvtanulás fejlesztése, a nyelvi sokszínűség és az interkulturális érzékenység támogatása.

– Kiknek szól az Erasmus+ program?

– A program hallgatók, gyakornokok, önkéntesek, fiatalok, tanulók, felnőtt tanulók, tanárok, pedagógusok, egyetemi oktatók, trénerok, ifjúsági munkások, oktatási, képzési vagy ifjúsági területen működő szervezetek munkatársai számára nyújt részvételi lehetőséget. A pályázatokat intézmények, szervezetek nyújthatják be, az egyéni részvétel ezeken keresztül valósulhat meg.

Farsangolás, a diákság körében máig élő hagyomány

Jelmezes bál, batyus összejövétel, busójárás, szalagos fánk. Csak néhány elengedhetetlen eleme a vízkereszt és húshagyókedd közötti időszaknak, amelyet farsangnak nevezünk. Ez a több száz éves, főként Európában je-

A tavasz eljövételét ünnepelték

A farsangi multságok mondhatni már az ókorban gyökeret vertek a társadalmi életben, ilyenkor a tavasz eljövételét és a termékenységet ünnepelték jelmezekbe és maszkokba bújva. A ke-

Már Mátyás király idejében elterjedtek az ilyen összejövetelek, ahol az arisztokrácia és a nagypolgárság képviselői jelmezbe bújva ünnepeltek fényűző szertartások keretében. Népi körből eredeztethető ugyanakkor az alakos-

Városról lévén szó, főleg a mai modern világra utaló jelmezekkel találkozik a pedagógus, de akadnak néhányan, akik mind a mai napig nagyon szívesen beöltöznek pásztornak vagy akár boszorkánynak. Általában sok iskolában megszervezik a télvégi farsangtemetést.

A maszkos, jelmezes alakoskodás hagyománya ősrégi, általában de tovább él

len lévő hagyomány a jókedvről és mulatozásokról szól, lehetőséget adva az embereknek a felhőtlen szórakozásra a nagyböjt előtti időszakban. Erdélyben is számos ehhez kapcsolódó népszokás él, a farsang kicsiktől az idős korosztályig mindenkit megmozgat. Megannyi tanintézetben ma is tisztelik, és fontos szerepet tulajdonítanak a tradíciónak, az általunk megkérdezett pedagógusok tapasztalataiból kiderül, hogy Kolozsváron és Csíkszeredában miként próbálják a farsang szokását fenntartani az ifjú korosztály körében.

reszténység elterjedésével az ilyen és ehhez hasonló rendezvényeket sátólól valónak tekintették, és megpróbálták visszaszorítani, de miután a próbálkozások sikertelennek bizonyultak, a hagyományt egyházi vonatkozással töltötték fel. Talán ennek köszönhető az, hogy a farsang hagyománya ma is él a hétköznapi életben, amely a reneszánsz kor eljövételével világszinten is ismertté vált. Természetesen magyar kultúrkörben is népszerű volt a tavasz-köszöntő ünnep, amely főként néphagyományokra és a helyi identitásra épít.

kodás is, amely egy maszkos-jelmezes felvonulás valamilyen történet köré felépítve; ezt ma sokan a magyar népi színjátszás hőskorának tekintik. A farsanghoz köthető emellett számos népszokás, amelyeket a mai napig nagy becsben tartanak, és őrzik hagyományát: ezek közé soroljuk a mohácsi busójárást, a csallóközi dórét, a felvidéki bakkuszjárást vagy a – vendéglátósok körében nagy sikernek örvendő – torokos csütörtököt.

Farsangi lázban égnek az elemisták

Napjainkban a gyermekek is nagy izgalommal várják a farsang eljövételét. Ilyenkor álarcokat készítenek, különböző népi foglalkozásokon vesznek részt, valamint ők is jelmezt öltenek a hagyományok szerint. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium tanítónője, Varga Ildikó előkészítő osztályosokat tanít idén. Megkeresésünkre elmondta, hogy a gyermekek már január

elejétől kezdődően farsangi lázban égnek. Az elmúlt években mindig az iskola falain belül tartották meg a tavasz-köszöntő mulatságot, az idén viszont szakítanak eddigi szokásukkal, és egy háromnapos hosszú hétvége keretében ünnepelnek majd a város zajától távol. A tanítónő kérdésünkre elmondta, hogy a farsangi táborba a szülőket is bevonják, úgynevezett batyus összejövetelt szerveznek: mindenki hoz majd magának ételmezt és italt, amit közösen fogyasztanak el a gyermekekkel. Emellett számos hagyományos programpontra is a tervek között szerepel, amelyet a szülők csemetéikkel közösen találnak ki; Varga Ildikó tanítónő a teljesség igénye nélkül elmesélte, hogy közösen fognak fánkot sütni, álarcot készíteni, nemezelnek, valamint bábot is égetnek majd a hagyományoknak megfelelően.

Varga Ildikó kolozsvári tanítónő

Szükség van a globalizált világban a farsangra

A jelmezválasztás szintén fontos pontja a farsangnak. Bár a gyermekek a legtöbb esetben a modern és napjainkban nagy népszerűségnek örvendő szuperhősök jelmezeibe bújnának, idén mellőzni fogják a modern ruhákat, és a hagyományos farsangi viselet felé nyitnak. Ennek következménye lesz majd az, hogy a lányok öregemberek, míg a fiúk öregasszonyok bőrébe bújnak. Ugyan a gyermekek még nagyon kicsik ahhoz, hogy megértsék a szokás

lényegét, mégis nyitottak és érdeklődők ezek irányába. A János Zsigmond Unitárius Kollégium tanítónője kiemelte, a farsang egyik legfontosabb szerepét mindennapjainkban, nevezetesen a közösségépítést. Ilyenkor ugyanis a szülő-gyermek-tanító hármasság együtt vesz részt a farsang egész folyamatában, közösen dolgozzák ki a forgatókönyvet A-tól Z-ig, amely oldottsághoz és közvetlenebb kapcsolathoz vezet hosszú távon.

Az iskolások farsangi szokásairól érdeklődtünk a csíkszeredai Ferencz S. Alpárnál, a József Attila Általános Iskola igazgatójánál is. Az iskola vezetője kérdésünkre elmondta, hogy ez főként az elemi osztályosok körében népszerű, de az 5–8-ba járók érdeklődését is felkelti. Farsang időszakában a tanintézményben minden évben tematikus hetet szerveznek, ahol a kíváncsiságok kézműves és kreatív foglalkozáson vesznek részt, valamint jelmezes felvonulások is színesítik a diákság életét. Ilyenkor maszkokat készítenek, amelyeket később kiállítanak az iskolán belül, később pedig fel is használják őket a farsangi mulatságon. Az iskolaigazgató meglátása szerint a mai globalizált világban szükség van az ilyenfajta rendezvényekre, hogy a fiatal korosztály megismerkedjék a régi hagyományokkal is; ugyanakkor a gyermekek is nyitottak az effajta rendezvényekre, hiszen valami újat, a megszokottól eltérőt tapasztalhatnak.

Az iskolában nagy hagyománya van a farsangtemetésnek és a szülői bálnak is. Előbbi a rotációs elv alapján működik: minden évben egy-egy osztály különböző mondókákkal elbúcsúztatja a báli szezont az iskola többi növendéke előtt. A szülői bál lényege ugyanakkor az, hogy az iskola tanárai egy bohózatot adnak elő a szülőknek, majd ezt követően közösen farsangoznak a felnőttek. Ferencz S. Alpárral kitértünk a farsangi jelmezek használatára is. Az iskola vezetője lapunknak elmondta, hogy városról lévén szó, főleg a mai modern világ jelmezeivel találkozik, de vannak néhányan, akik mind a mai napig nagyon szívesen beöltöznek pásztornak vagy akár boszorkánynak is. Véleménye szerint ugyanakkor nem a jelmez mivoltában és mondanivalójában van a lényeg, hanem azon,

hogy közösen vegyenek részt a rendezvényen gátlások nélkül, felhőtlen környezetben. A József Attila Általános Iskola igazgatójának ugyanis az a véleménye, hogy a gyermek és a szülő is teljes jogú partnere és része kell hogy legyen az iskolai létezésnek, hiszen csak így lehet megfelelőképpen az életre nevelni a tanulókat.

FOTÓ • MIHÁLY LÁSZLO

Ferencz S. Alpár csíkszeredai iskolaigazgató

A fenti válaszokból kirajzolódik, hogy a szervezett körülmények között tartott farsangi ünnepélyek manapság is népszerűek a kicsik és a felnőttek körében egyaránt. Ez a szokás mindamellett, hogy megőrzi és a fiatal generációkkal is megismerteti ősi hagyományainkat, közös élményeket kínál gyermekeknek és felnőtteknek, szülőknek és tanítóknak. Ez pedig hosszú távon nyitottsághoz, sikeres kommunikációhoz vezet, amely a fiatalok jellemfejlődésében rengeteg pozitív hozadékkal jár. Figyeljünk hát oda a mindennapi rutinoktatás mellett az ilyen jellegű eseményekre is, hiszen ezek értéket képviselnek, melyet érdemes továbbhagyományozni.

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Körmös lesz osztva az egész osztálynak

A tanító néni szerint az újévi fogadalmak segítenek abban, hogy jobban tanuljunk. Például, ha valaki nem túl jó matekból, annak az illetőnek meg kell fogadnia, hogy ezentúl jó lesz matekból, és pikk-pakk jó lesz matekból. Persze csak akkor, ha komolyan veszi az újévi fogadalmát, és keményen megdolgozik érte, hogy jó legyen matekból. Amikor annál a résznél tart (a tanító néni), hogy „annak az

néni ezúttal Katikára néz, aki Borikára néz, aki Zsoltikára néz, aki az ujját nézi, vagyis hát azt a takonygalacsint az ujjá hegyén, amit éppen az imént gyúrt hosszas, megfontolt és alapos munkával. Nézd, milyen szép kerek, súgja oda Zsoltika Borikának, aki elfintorodik, és elfordítja a fejét. Zsoltika vállat von, és tovább bámulja a szép kerek taknyát. Katika ír egy cetlit, ami körbemeleg az egész osztályban:

Láthatóan egyikünk sem fogadta meg szilveszterkor, hogy a téli szünet utáni első iskolanapon összeszedett, koncentrált és figyelmes lesz.

illetőnek”, mereven Péterkére néz. Petike eközben mereven kifelé néz az ablakon, egy fára, a fán egy macskára, amelyik egy kismadarat próbál becserkészni. Valahányszor a macska rávetné magát a kismadárra, az tovaröppen a következő ágra, a macska előlről kezdi a cserkészt, minden idegszálát és minden izmát megfeszíti ugrásra készen, aztán a kismadár az utolsó pillanatban megint tovaröppen, és így tovább. A kismadár közben csiripel.

A tanító néni elcsügged picit, de aztán új példa jut az eszébe. Ha például valaki eddig gyenge volt helyesírásból, jobb, ha megfogadja, hogy idéntől sokkal, de sokkal jobb lesz helyesírásból, és ha eleget tanul, és kőkeményen, vért verejtékezve dolgozik, akkor sitty-sutty, tényleg sokkal, de sokkal jobb lesz helyesírásból. A tanító

Zsótti, a taknyát gyurllya.

A tanító néni nagyot sóhajt, és még egy utolsó próbát tesz. Ha valaki eddig sehogyan sem értette meg... De már senki nem figyel. Láthatóan egyikünk sem fogadta meg szilveszterkor, hogy a téli szünet utáni első iskolanapon összeszedett, koncentrált és figyelmes lesz. Bagolyné, vagyis a tanító néni áll néhány másodpercig megsemmisülve, majd hirtelen stratégiát vált. Látja, hogy ma semmi értelmeset nem fog a fejünkbe verni. Hát akkor mindenki mesélje el a vakációs élményeit, nyögi Bagolyné, és leroskad a tanári székebe. Erre kissé megelégnünk, felcsillannak az addig álmos kis szemek, és néhányan máris jelentkeznak. Petike elmeséli, hogyan borította fel az a kurva macska a karácsonyfát, miközben ment a

tévében a *Bunyó karácsonyig*. Nem monduk csúnya szavakat, pirít rá Bagolyné, mire Petike felfortyan. De ha egyszer ez a film címe! Nem a bunyó, te kelekótya, rikácsol Bagolyné, és mérgében kettétöri a vonalzóját. Petike megy a sarokba, Hajnika folytatja a mesélést. Hajnika elmeséli, hogy az apukája vett neki gyerekpezs-gőt, de szilveszterkor úgy berúgott már este nyolckor, hogy véletlenül odabaszta a földhöz az egészet. A tanító néni ekkor már a haját tépi – mármint nem a sajátját, hanem a Hajnikáét: a hajától fogva rángatja be a sarokba.

Meg leszünk fenyegetve, hogy ha itten még egy csúnya szó lesz mondva, akkor körmös lesz osztva az egész osztálynak. (Közben a macska még mindig fel van mászva a fára, ott buzerálja az a szaros veréb.)

A tanító néni most véget vet a könnyed év eleji bevezetésnek, és terelne minket a tudás oszlopos csarnokai felé, de ekkor már túlságosan izgatott mindenki. Van, aki az imént hallott csúnya szavakat suttogja kuncogva a padtársa fülébe, van, aki a zenélős tolltartójával játszik, majd a hátsó padokból váratlanul megindul a nyálás papírgalacsinok csípős támadása.

Tanító néni, mi az az orális szex, kérdezi az éppen elszabaduló pokol kellős közepén Istvánka, mire Bagolyné falféher lesz, de közben a már elindított lendülettel kikapja Béluska kezéből a papírfecnit, ami Csillukától érkezett éppen hozzá. A papírfecnin ez áll: Zsótti, a taknyát gyurllya. És ekkor Bagolynének lassan, de egyre feltartóztathatatlanabban elkezd rázkódni a válla, elkezdenek csorogni a könnyei, és csak zokog, csak zokog.

A veréb elunja a játékot, és végleg elröppül, a macska csalódottan lemászik a fáról, Zsoltika pedig odanyomja az ujján lévő takonygyurmát éppen az orrom elé. Nézd, de szép kerek, suttogja elbűvölni. Január negyedike van.

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR
vargalaszlloedgar@gmail.com

Az államfő visszadobta, az RMDSZ támogatja az óraszámcsökkentést

Nem ért egyet az iskolai óraszámok csökkentésével Klaus Johannis államfő, ezért év elején visszaküldte újbóli megfontolásra a parlamenthez a tanügyi törvényt módosító tervezetet. Ennek óraszámcsökkentésre vonatkozó cikkelye ugyanis a következő tanévtől kezdődően „egy tollvonással” módosítaná a jelenlegi rendszert. A változtatások szerint az elemi oktatásban átlagosan 20, a gimnáziumi években 25, míg a líceumban 30 órájuk lenne a diákoknak hetente. Az elnök azt nehezményezte, hogy a módosítást nem előzte meg hatástanulmány, és negatív következménye lehet, amit már a diákok, a tanárok és a szülők érdekvédelmi szervezetei is jeleztek. Az intézkedés a közép- és hosszú távú stratégia hiányára utal ezen szakterületen, mely kiemelkedően fontos az ország jövője szempontjából, nyomatékossította az államelnöki hivatal.

Az államfővel szemben az RMDSZ támogatja a tervezett óraszámcsökkentést a közoktatásban, és Szabó Ödön képviselő szerint továbbra is meg fog szavazni minden olyan kezdeményezést, amely enyhítene az iskolások túlterheltségén. A képviselőház oktatási bizottságának tagja a Szabadság napilapnak kifejtette: az RMDSZ novemberben külön javaslatcsomagot is benyújtott, amelyet több román honatya is támogat. Az összefüggésében láttatja a problémát és szakszerű megoldást kínál a jelenlegi gondokra. A szövetség javaslata a jelenlegi oktatási törvény közel 80 cikkelyét módosítaná, fő eleme a délutáni oktatás bevezetése. Szabó Ödön elmondta, az RMDSZ kezdeményezése nemcsak az óraszám csökkentését, hanem a tananyag átstrukturálását, szellősebbé tételét is megcélozza és nagyobb szabadságot biztosítana a pedagógusnak. A javaslatokat eljuttatták az oktatási minisztériumba. Szabó Ödön szerint a cél az, hogy mind a jelenlegi törvény módosítása, mind az új oktatási törvény kidolgozása esetében minél több RMDSZ-javaslat kerüljön be a jogszabályba.

Három hét tanítás után újabb vakációnak örülhetnek a diákok

Bár január 14-én visszatértek a hosszúra nyúlt téli vakációról az iskolapadba a diákok, csupán három hetet kell kibírniuk, és máris kezdődik a következő szünidő. Az egyhetes félévközi szünet február 2–10. között lesz. A következő, tavaszi szünidő viszont már kéthetesre nő, április 20-ától május 5-éig tart, az ortodox és a katolikus húsvét ünnepi időszaka is benne foglaltatik. A tanév az érettségi előtt álló végzősök számára május 31-én ér véget, míg a nyolcadikosok június 7-én végeznek. Az általános nyári vakáció június 15-én kezdődik, és szeptember 15-éig tart. A félévi dolgozatokat a szemeszterek végére kell időzíteni, legkésőbb a félév vége előtt három héttel sort kell keríteni rájuk. Addig újabb szabadsnapok is lesznek, hiszen a munkaszüneti napokon nincs tanítás, míg június 5-ét, a pedagógusok napját különféle programokkal, rendezvényekkel ünnepelhetik meg a tanintézetek. Az Iskola másként programot szintén meg kell szervezni, ahol eddig nem kerítették rá sort: ez öt egymást követő munkanapot ölel fel.

Óvodaépítési programba fog a román kormány is

A vidékfejlesztési program keretében építene 3400 új óvodaépületet az oktatási minisztérium. Az Európai Unió támogatásával zajló program kedvezményezettjei olyan városok, községek lesznek, ahol nincs óvoda, bérelt épületben működik, illetve nem felel meg az uniós normáknak, modern követelményeknek. Márton Adél, a Hargita megyei óvodákért felelős tanfelügyelő a Székelyhon portálnak elmondta, az új építésű óvodákra sok helyen azért van szükség, mert a régit visszaigényelték, vagy restitúciós per tárgya. Városon főleg a tömbházakban kialakított kisdudóvók nem felelnek meg az uniós elvárásoknak. Az illetékes szerint az óvodáknál is nagyobb szükség van bölcsődékre, ezekből városon is kevés van, míg vidéken teljesen hiányoznak, holott egyre nagyobb lenne az igény rájuk. Ioan Macarie főtanfelügyelő szerint Maros megyében minimum hat új óvodára lenne szükség, Hargita megyében egyelőre nem kaptak hivatalos értesítést a projektről. Az oktatási minisztérium

különben nemrég arról számolt be, hogy a korai nevelés reformja keretében eddig 185 óvoda készült el és év végéig újabb 380-at adnak át. A projektet a kormány és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja finanszírozza.

Folytatódik a magyar kormány által támogatott óvodaépítési program

Újabb 9,048 milliárd forintot (több mint 27 millió euró) fordít a magyar kormány a Kárpát-medencei óvodafejlesztési programra – közölte Grezsa István miniszteri biztos az MTI-vel. Elmondta, a 2016 novembere óta zajló program harmadik üteme 2021 decemberében zárul, a fejlesztési program összköltsége meghaladja a 47 milliárd forintot. Reményét fejezte ki, hogy a grandiózus külföldi óvodafejlesztési program mélyreható változásokat hoz a Kárpát-medence azon intézményeiben, ahova magyar gyerekek járnak. Elmondta, a magyar kormány Kárpát-medencei óvodafejlesztési programja 1 665 intézményt érint, ezekbe a program kezdetekor 48 ezer magyar gyermek járt. Számuk folyamatosan nő, és a kormány reményei szerint – a demográfiai helyzet és az elvándorlás ellenére is – 2021-re eléri a 60 ezret. A miniszteri biztos az eredményekről is beszámolt. Közölte: az első két ütemben 150 új intézmény épül, és 450-et újítottak fel; 12 esetben az alapkölvetétel is megtörtént. Ezenkívül mind az 1 664 intézménybe fejlesztőcsomagot is eljuttattak. Grezsa István szerint a tapasztalatok azt mutatják, hogy az óvodafejlesztési program egyfajta „örömprogrammá” alakult, amely teljes közösségeket mozgat meg. Kitért a fejlesztésekkel párhuzamosan zajló szakmai programokra is, amelyek magasabb minőségű oktató-nevelő munkát biztosítanak a külföldi magyar iskoláknak. A miniszteri biztos szerint két irányban érdemes továbbgondolkodni: a bölcsődei és a kisiskolás program irányába. A Magyarországon magától értetődő bölcsődei rendszer ugyanis a környező országokban nehezen elérhető, és az is cél, hogy a magyar gyerekek az óvodából kikerülve magyar iskolában tanuljanak tovább. Grezsa István úgy fogalmazott, a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program a legnagyobb rendszerszintű nemzetpolitikai program a trianoni békediktátum óta.

Kevés pénz jut az elemi oktatásra Romániában

Csupán az oktatásra szánt pénz 20,3 százalékát fordítják az elemi oktatásra Romániában, holott egyre több a kisiskolás, derül ki az Eurostat és az Országos Statisztikai Hivatal (INS) adataiból. Az európai statisztikai hivatal Edupedu.ro szakportál által ismertetett adatai szerint Bukarest a közép fokú oktatásra (5–12. osztály) költi a legtöbb pénzt, az összköltségvetés 39,8 százalékát, míg a felsőoktatásra a pénzösszeg 26,8 százaléka jut. Az elemi oktatásra szánt keret annak ellenére alacsony, hogy az Országos Statisztikai Hivatal adatai szerint 2007–2016 között az elemisták száma 7,3 százalékkal nőtt. Ezek azonban kevesebb tanteremben tanultak (76 237 helyett csak 69 061-ben), és 12 százalékkal kevesebb pedagógus foglalkozott velük: 2007-ben még 52 ezer tanító oktatta az elemistákat, 2016-ban már csak 45 ezer. A kisiskolások nagyvárosokban vannak a legtöbben, az elmúlt 10 évben 23,5 százalékkal nőtt a számuk, és 3 százalékkal kevesebb pedagógus foglalkozik velük. A szaporulathoz az is hozzájárulhat, hogy a korábbi 1–4. mellé a nulladik osztályt is bevezették, azaz egy teljes évfolyammal egészült ki az elemisták száma.

Már törvény tiltja az iskolai megaláztatást Romániában

Döntő házként elfogadta a szenátus azt a törvénytervezetet, mely tiltja az iskolai csúfolkodást, sértést, bosszantást, megaláztatást, megfélemlítést és testi-lelki erőszakot, idegen nyelven bullyingot. Az oktatási törvény újabb cikkellyel egészül ki, amely kitér a bullying meghatározására és megelőzésére, és szükség esetén pszichológiai felügyeletet, a pedagógusok tájékoztatását és felkészítését is előírja a diákok közötti megaláztatás viszszaesztatására. A törvény a testi (ütlegelés, elakasztás, lökdösődés, pofozkodás) és lelki (gúnynevek, sértés, bosszantás, megfélemlítés, megaláztatás) erőszakot egyaránt tiltja valamennyi oktatási formában, óvodától érettségig.

Jelentősen nőtt a pedagógusok bére az elmúlt négy évben

Majdnem megduplázódott a nettó átlagbér a tanügyben az elmúlt négy évben, bár a szakma szerint így is elmarad a megérdemelttől. A nettó tanügyi átlagbér tavaly októberben 2845 lej volt, míg négy évvel korábban, 2014 októberében csupán 1540 lej körül mozgott. Tehát az oktatásban dolgozók nettó átlagkeresete négy év alatt 1300 lejjel, azaz 84 százalékkal nőtt – számolt be az Edupedu.ro oktatási szakportál az Országos Statisztikai Hivatal (INS) adataira hivatkozva. A 2017-es közalkalmazotti bértörvény pedig 2022-ig további bérnövekedéseket írt elő, az idei évtől 25 százalékos növelést ígér a szaktarca. Kocs Ilona, a Szabad Tanügyi Szakszervezetek Szövetségének Hargita megyei képviselője szerint csupán „szemfényvesztésről” van szó, hiszen az aktuális helyzet messze elmarad az ígérttől, mondta a Székelyhonnak. Görbe Péter Hargita megyei főtanfelügyelő kifejtette: bár a jelenlegi bérek „tisztességesnek mondhatók”, ha a közsféra más területeivel hasonlítjuk össze, a fiataloknak jobban megéri más ágazatban munkát vállalni.

Átvállalja az állam a bölcsődepedagógusok fizetését?

Jövőre már az államnak kell finanszíroznia a bölcsődepedagógusok fizetését egy júliusban hatályba lépett törvény szerint – mondta el a Krónikának Szabó Ödön RMDSZ-es parlamenti képviselő. Kifejtette, a bölcsődék nem kerülnek át kötelező módon az iskolahálózatba, önkormányzati fennhatóság alatt maradhatnak, de a pedagógusok fizetését a minisztérium biztosítja majd a normatív finanszírozási rendszer, fejkvóta alapján. Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő a lapnak arról számolt be, hogy novemberben megjelent a jövő tanévre vonatkozó beiskolázási módszertan, mely alapján kiszámolják az álláskeresetet, és abban szó sem esik a bölcsődéről. „Attól tartunk, hogy a 2019–2020-as tanévben minden marad a régiben, hiszen ez országos szinten több ezer új tanügyi állást jelent” – részletezte. Rámutatott, miközben az óvodában, iskolában húszfősnél nagyobb csoportok, osztályok alakulnak, a bölcsődékben 7–9 gyerek mellé kell alkalmazni

pedagógust, hogy kijöjjön a bérük. Az oktatási szakember szerint félő, hogy a bukaresti illetékesek nem vállalják be a hatalmas kiadást. Szabó Ödön kifejtette, a jogszabály szerint a bölcsődéknek nem kell átkerülniük az oktatási hálózatba – esetenként erre is van lehetőség –, maradhatnak önkormányzati fennhatóság alatt, akkor nem vonatkozik rájuk a beiskolázási módszertan. Hangsúlyozta, a bölcsődéket korábban szociális-egészségügyi intézménynek nyilvánították, így várhatóan a munkaügyi és az egészségügyi minisztérium is bepótol a fenntartásukba. A cél az, hogy a bölcsődepedagógusok bekerüljenek az oktatási rendszerbe, szavatolják a szakmai fejlődésüket, tehessék le a véglegesítő és fokozati vizsgákat, és ellenőrizhető legyen a szakmai hozzáállásuk.

Újabb igazgatói mandátumra pályázna Tamási Zsolt

Folytatná tevékenységét a marosvásárhelyi római katolikus gimnázium élén Tamási Zsolt igazgató. A Maros megyei tanfelügyelőségnek a tervek szerint január 14-én kellett meghirdetnie a versenyvizsgát a tisztségre. A marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium igazgatói állására jelentkezők január 15. és február 1. között iratkozhatnak be, a megmérettetést – szóbeli és írásbeli vizsgát, illetve interjút – február 15–22. között tartják. Tamási Zsolt, a katolikus gimnázium jelenlegi igazgatója 2018 szeptemberében hat hónapos megbízatást kapott az oktatásiügyi minisztériumtól. A Székelyhón hírportálnak elmondta: februárban lejár az ideiglenes kinevezése, és ha kiírják a versenyvizsgát, megpályázza az állást. Úgy értékelte, nehéz, de eredményes évet zárt, és a legtöbbet a mellette kiálló csapatnak köszönhet. Tamási Zsolt 2014-ben, a katolikus iskola indulásakor is betöltötte az állást, melyből felfüggesztette a korrupcióellenes ügyészség. A DNA eljárást indított ellene és Ștefan Someșan akkori főtanfelügyelő ellen, azt állítva, hogy az iskolaalapítás nem volt törvényes. A vásárhelyi iskolát felszámolták, hosszas huzavona után 2018-ban miniszteri jóváhagyással indult újra.

P. M.